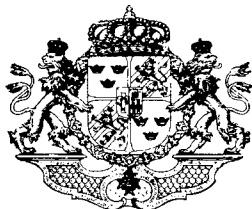

5B
775
-4

ARBETSSTATISTIK. E: 4.

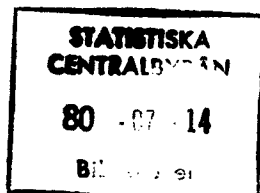
UTGIFVEN AF K. KOMMERSKOLLEGI AFDELNING FÖR ARBETSSTATISTIK.

ARBETSINSTÄLLELSER

I SVERIGE

UNDER ÅR 1910.

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1911

[110885]

INLEDNING

TILL

Arbetsstatistik. E, Arbetsinställelser i Sverige : under år ... / utgifven af K. Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik. – Stockholm, 1909- 1911

Täckningsår: 1903/07-1910 = 1-4

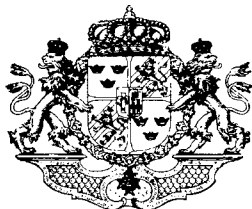
I serien Arbetsstatistik E ingår:

- 1 Arbetsinställelser under åren 1903-1907 jämte
översikt av arbetsinställelser under åren 1859-1902
samt den s.k. politiska storstrejken år 1902
- 2 Arbetsinställelser i Sverige under år 1908
- 3 Arbetsinställelser i Sverige under år 1909
- 4 Arbetsinställelser i Sverige under år 1910

5B
775
-4

ARBETSSTATISTIK. E: 4.

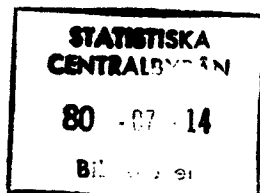
UTGIFVEN AF K. KOMMERSKOLLEGI AFDELNING FÖR ARBETSSTATISTIK.

ARBETSINSTÄLLELSER

I SVERIGE

UNDER ÅR 1910.

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1911

[110885]

Pour la table des matières voir page 5.

Pour le résumé français voir page 43.

Förcliggande redogörelse för arbetsinställelser i Sverige under år 1910 ansluter sig med afseende å uppställningen i allt väsentligt till den förut offentliggjorda berättelsen för arbetsinställelser under år 1909. Dock har den i kap. 7 införda redogörelsen för aftalsbrott i samband med under redogörelseåret inträffade arbetsinställelser i så måtto förändrats, att densamma omfattar en detaljerad framställning af parternas egna uppgifter om aftalsbrott samt af de aftalsbestämmelser, skiljenämndsutslag m. m., som kunna vara ägnade att belysa frågan om aftalsbrotts förekomst.

Den närmaste ledningen af förevarande utredning har å afdelningen handhafts af amanuensen Ivar Arnoldsson, hvilken ock utarbetat denna berättelse.

Stockholm i september 1911.

Kungl. Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik.

NILS BERGSTEN.

Erik Sjöstrand.

Innehållsförteckning.

Arbetsinställelser under år 1910.

Text:	Sid.
Inledning	7
1. Arbetsinställelsernas antal, omfattning och fördelning efter näringsgrenar, landsdelar och årstider	9
2. Arbetsinställelsernas karaktär och orsaker	16
3. Af arbetsinställelser berörda arbetsgifvares och arbetares organisation	19
4. Arbetsinställelsernas varaktighet	22
5. Arbetsinställelsernas resultat	23
6. Arbetsdagar, förlorade genom arbetsinställelser	31
7. Aftalsbrott vid arbetsinställelser	35
8. Förhandling, medling och skiljedom	40
9. Arbetsinställelser vid statens och kommuners arbeten m. m.	42
<i>Fransk resumé</i>	<i>43</i>

Tabeller:

Tab. I. Arbetsinställelser, påbörjade under år 1910, inom olika näringsgrenar	48
„ II. Arbetsinställelser, påbörjade under år 1910, inom olika landsdelar	50
„ III. Hufvudorsaker till arbetsinställelser under år 1910 inom olika näringsgrupper	52
„ IV. Resultat af arbetsinställelser under år 1910 inom olika näringsgrenar	54

Bilagor:

Arbetsinställelser (strejker och lockouter) i Sverige, påbörjade under år 1910. (Summarisk redogörelse för hvarje konflikt.)	56
Särskilda redogörelser för vissa arbetsinställelser	66

Table des matières.

Grèves survenues en 1910.

Texte:	Page.
Introduction	7
1. Nombre et étendue des grèves: repartition d'après les industries, les parties différentes du royaume et les saisons	9
2. Caractère et causes des grèves	16
3. Organisations des patrons et des ouvriers atteints	19
4. Durée des grèves	22
5. Résultats des grèves	23
6. Nombre des jours chômés par suite des grèves	31
7. Infractions au contrat	35
8. Négociation, conciliation et arbitrage	40
9. Grèves survenues parmi les ouvriers de l'Etat et des communes etc.	42
<i>Résumé français</i>	<i>43</i>

Tableaux:

Tabl. n:o I. Grèves survenues en 1910 dans les différents groupes d'industries	48
„ „ II. Grèves survenues en 1910 dans les parties différentes du royaume	50
„ „ III. Causes principales des grèves en 1910 dans les différents groupes d'industries	52
„ „ IV. Résultats des grèves en 1910 dans les différents groupes d'industries	54

Annexes:

Grèves et lock-outs en Suède 1910. Exposé sommaire de chaque conflit	56
Notes sur quelques grèves	66

Inledning.

Insamlandet af statistiskt material rörande arbetskonflikter har under år 1910 inom Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik fortsatts enligt samma plan och med anlitande af i hufvudsak samma slags källor, som legat till grund för motsvarande redogörelser för åren 1903—1907 samt 1908 och 1909.

Bland dessa källor intages gifvetvis den främsta platsen af de till resp. parter utsända frågeformulären, hvilkas lydelse framgår af de i ofvannämnda redogörelser meddelade aftrycken.¹ Ett betydande material utgöra numera ock de notiser ur dagliga tidningar och periodiska publikationer af arbetsgifvare- och arbetareorganisationer, som samlas å den arbetsstatistiska afdelningen. För öfrigt hafva statens förlikningsmäns till Kollegium insända kvartalsrapporter bildat ett material af betydande värde för kännedomen om vissa arbetskonflikter. Rörande öfriga regelmässigt anlitade källor hänvisas till redogörelsen för arbetsinställelser under åren 1903—1907.²

De olika uppgiftslämnarnes *karaktär* framgår närmare af nedanstående sammanställning för åren 1903—1910:

Uppgiftslämnare.	Antal påbörjade arbetsinställelser under åren							
	1903.	1904.	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.
Både arbetsgifvare och arbetare . . .	136	183	149	226	194	219	96	44
Arbetsgifvare	2	15	18	26	60	45	28	13
Arbetare	3	12	9	13	27	30	11	8
K. Kommerskollegii ombud	—	3	3	3	6	—	—	1
Arbetsgifvare och ombud	—	1	3	7	7	1	—	2
Arbetare och ombud	—	—	1	3	2	—	1	1
Arbetsgifvare och statens förlikningsman	—	—	—	—	—	—	—	1
Komm.-nämnds ordförande	—	—	1	1	2	2	—	—
Arbetsgifvare och komm.-nämnds ordförande	—	1	—	4	5	4	1	6
Municipalnämnds ordförande	—	—	—	—	1	—	—	—
Arbetsgifvare och municipalnämnds ordförande	—	—	5	2	—	—	—	—
Magistrat	—	—	—	—	1	—	—	—
Arbetsgifvare och magistrat	—	—	—	2	—	1	—	—
Arbetare och magistrat	—	—	—	—	2	—	—	—
Kronolänsman	—	—	—	1	—	—	—	—
Endast statens förlikningsman	—	—	—	—	1	—	1	—
» tidningspressen	1	—	—	2	4	—	—	—
<i>Summa</i>	142	215	189	290	312	302	138	76

¹ Arbetsstatistik E: 1, s. 13—18 samt E: 2 och E: 3, s. 9—14.

² Arbetsstatistik E: 1, s. 9.

Förestående siffror ådagalägga fortfarande stor beredvillighet å parternas sida att tillmötesgå afdelningens förfrågningar, hvarigenom statistiken ock torde ha vunnit en hög grad af fullständighet och tillförlitlighet.

Bland de såsom »arbetsgifvare» och »arbetare» betecknade uppgiftslämnarne intaga resp. organisationer en allt mera framskjuten plats, sedan föreningsväsendet å ömse sidor nått en allt större utbredning och organisationen såsom sådan allt oftare kommit att taga del i konflikter.

Vid materialets sofrande och bearbetande har i hufvudsak tillämpats samma metod som den förut använda och hänvisas till beskrifningen häröfver i föregående redogörelser.¹

Rörande de å frågeformulären afgifna svaren är för öfrigt att märka, att desamma i hufvudsak varit fullständiga och korrekta. Ett rikligt material i form af protokoll, aftal och prislistor samt förslag till dylika hafva därjämte kommit afdelningen tillhanda och varit till stor nytta vid bedömandet af resp. konflikter.

¹ Arbetsstatistik E: 1, s. 11—12 och E: 2, s. 8.

1. Arbetsinställelsernas antal, omfattning och fördelning efter näringsgrenar, landsdelar och årstider.

Antal och omfattning. Under år 1910 hafva, enligt till Kommerskollegium ingångna uppgifter, i Sverige påbörjats 76 arbetsinställelser (strejker och lockouter). Antalet arbetsinställelser äfvensom antalet däraf direkt berörda arbetsgifvare och arbetare i jämförelse med de föregående åren framgår af nedanstående öfversikt:

År.	A n t a l		
	påbörjade arbets- inställelser.	direkt be- rörda arbets- gifvare.	direkt berörda arbetare.
1903	142	478	24,571
1904	215	598	12,248
1905	189	847	32,906
1906	290	729	18,655
1907	312	818	23,540
1908	302	1,424	40,357
1909	138	8,188	301,749
1910	76	146	3,671

Under år 1910 var sålunda antalet arbetsinställelser afsevärdt mindre än under något af de föregående år (1903—1909), för hvilka officiell konfliktstatistik föreligger, liksom äfven arbetsinställelsernas omfattning med hänsyn till antalet berörda arbetsgifvare och arbetare var ojämförligt mycket mindre än under något af de föregående åren. Det relativa fredstillståndet torde vara att betrakta som en reaktion efter 1909 års synnerligen omfattande arbetsstrider.

Antalet direkt berörda arbetsgifvare var under redogörelseåret 146. Liksom under föregående år var det stora flertalet arbetsinställelser af helt ringa omfattning med hänsyn till antalet berörda arbetsgifvare. Vid 71 eller 93 % af samtliga arbetsinställelser — motsvarande procentsiffra beräknades för år 1909 till 84 % — nådde de i konflikter invecklade arbetsgifvarnes antal icke öfver 5, och endast 4 arbetsinställelser, eller 5.3 % af samtliga, berörde mera än 5 arbetsgifvare, hvarjämte i 1 fall uppgift saknas i förevarande afseende. Genomsnittliga antalet arbetsgifvare per konflikt var lägre än under något af de föregående åren eller 1.9.

Hela antalet direkt berörda arbetare under år 1910 var 3,671 eller föga mera än en hundradel af de under närmast föregående år af konflikt berörda arbetarne.

Af arbetsinställelserna voro 45, eller 59 %, af helt ringa storlek, omfattande högst 25 arbetare. Under föregående redogörelseår uppgingo däremot dylika mindre arbetsinställelser till föga mera än en tredjedel af samtliga. Af någon större omfattning — berörande mer än 100 arbetare — voro 10 konflikter, eller 13 % af samtliga, och var antalet dylika konflikter under år 1910 proportionsvis lägre än under något af åren 1903—1909 med undantag af år 1904.

Vid jämn fördelning af de berörda arbetarnes antal på konflikt-antalet erhålles såsom medelsiffra per konflikt under redogörelseåret 48, hvilken siffra understiger äfven det lägsta af motsvarande relationstal under åren 1903—1909.

Fördelning efter näringsgrupper. Arbetsinställelsernas fördelning på olika *näringsgrupper* med hänsyn till antal och omfattning framgår af tab. litt. A samt tab. litt. B.

Tab. litt. A. Arbetsinställelsernas fördelning år 1910 efter näringsgrupper med hänsyn till antal och omfattning.

Näringsgrupper.	A n t a l		
	år 1910 på- började arbetsinstäl- lelser.	direkt be- rörda arbets- gifvare.	direkt berörda arbetare.
Jordbruk, boskaps- och trädgårdsskötsel .	1	1	11
Skogsbruk	1	1	60
Grufdrift	1	1	153
Annan brytnings- och upptagningsindustri	1	1	26
Närings- och njutningsämnesindustri . . .	8	13	73
Textilindustri	1	1	125
Beklädnadsindustri	6	31	158
Läder-, hår- och gummivaruindustri . . .	2	2	16
Trävaruindustri	11	40	603
Trämasse- och pappersindustri	5	5	520
Metallindustri	5	5	94
Maskin- och skeppsbyggnadsindustri . . .	1	1	37
Jord- och stenindustri	8	8	256
Byggnadsindustri	25	36	1,539
<i>Summa</i>	76	146	3,671

Af tab. litt. A framgår, att byggnadsindustrien står främst hvad beträffar konflikternas såväl antal som omfattning — 25 konflikter med 1,539 berörda arbetare. Närmast med afseende å antalet konflikter följa trävaruindustrien (11), närings- och njutningsämnes-samt jord- och stenindustrien (hvardera 8). Inom ett flertal närings-grupper, nämligen grafisk samt malmförädlings- och kemisk-teknisk industri, belysning och vattenledning, handel och varulager, land-transport, sjötransport samt hotell-, kafé- och restaurantrörelse, hafva under året inga som helst arbetsinställelser förekommit. Det minsta antalet uppvisa för öfrigt jordbruk, skogsbruk, gruvidrift, annan brytnings- och upptagningsindustri, textilindustri samt maskin- och skeppsbyggnadsindustri (hvardera 1 arbetsinställelse).

Med hänsyn till antalet direkt berörda arbetare är ordningen näst efter byggnadsindustrien följande: trävaruindustri (603), trämasse- och pappersindustri (520), jord- och stenindustri (256) o. s. v. Det minsta antalet af konflikt berörda arbetare påträffas inom jordbruk, läder-, hår- och gummivaruindustri samt »annan brytnings- och upptagningsindustri».

Af tab. I (sid. 48—49) framgår närmare i hvad mån arbetsinställelserna berört särskilda *näringsgrenar*. Därpå framgår, att hushygg-nadsarbetet under året drabbats af det största antalet arbetsinstäl-lelser, eller 13, och därnäst bagerier samt sågverk och brädgårdar med 6 konflikter hvardera. Med hänsyn till de berörda arbetarnes antal står väg- och vattenbyggnadsarbete främst (895). Minsta antalet berörda arbetare förete bland i tab. I anförda näringsgrenar charkuteriyrket (3), bleck- och plåtslageriyrket (6), jordbruk (11) samt stenhuggerier (12).

Tab. litt. B utvisar arbetsinställelsernas fördelning, absolut och relativt, på olika näringsgrupper i jämförelse med de sju föregående redogörelseåren tillsammansantagna.

Det framgår härpå, att ett relativt stort antal konflikter under redogörelseåret inträffat särskildt inom byggnadsindustri, närings- och njutningsämnesindustri samt trämasse- och pappersindustri, medan i synnerhet jordbruk samt maskin- och skeppsbyggnadsindustri drab-bats af ett relativt ringa antal konflikter. Dessutom är att märka, att, såsom ofvan nämnts, inom ett flertal näringsgrupper ingen arbets-inställelse under redogörelseåret inträffat.

Med afseende å antalet af konflikter berörda arbetare inom olika näringsgrupper visar jämförelsen med perioden 1903—1909, att en mera afsevärd ökning, relativt taget, förekommit inom byggnads-industrien, trämasse- och pappersindustrien samt trävaruindustrien, medan i samma hänseende minskning är att konstatera inom maskin- och skeppsbyggnadsindustrien samt närings- och njutningsämnes-industrien.

Tab. litt. B. Arbetsinställelsernas fördelning under åren 1903—1910 efter näringsgrupper, med hänsyn till antal och omfattning.

Näringsgrupper.	Arbetsinställelser.				Af arbetsinställelser berörda arbetare.			
	1903—1909		1910.		1903—1909.		1910.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Jordbruk	61	4	1	1	3,462	1	11	—
Skogsbruk	45	3	1	1	9,544	2	60	2
Grufdrift	33	2	1	1	14,379	3	153	4
Annan brytn.-o. upptagn. industri	7	—	1	1	936	—	26	1
Närings- o. njutningsämnesind.	111	7	8	11	24,675	5	73	2
Textilindustri	50	3	1	1	24,138	5	125	3
Beklädnadsindustri	149	9	6	8	25,571	6	158	4
Läder-, hår- och gummivaruind.	62	4	2	3	6,670	2	16	1
Trävaruindustri	206	13	11	14	46,164	10	603	16
Trämasse- och pappersindustri .	41	3	5	7	25,146	6	520	14
Grafisk industri	10	1	—	—	6,541	2	—	—
Malmförädlingsindustri	17	1	—	—	19,391	4	—	—
Metallindustri	79	5	5	7	19,233	4	94	3
Maskin- o. skeppsbyggnadsind.	61	4	1	1	56,034	12	37	1
Jord- och stenindustri	164	10	8	11	33,413	7	256	7
Kemisk-teknisk industri	33	2	—	—	11,368	3	—	—
Byggnadsindustri	328	21	25	33	78,837	17	1,539	42
Belysning, vattenledning m. m.	14	1	—	—	2,485	1	—	—
Handel och varulager	25	2	—	—	4,086	1	—	—
Landtransport	71	4	—	—	19,965	4	—	—
Sjötransport	6	—	—	—	687	—	—	—
Hotell-, kafé- o. restaurantrörelse	14	1	—	—	575	—	—	—
Olika näringsgrenar	1	—	—	—	20,726	5	—	—
<i>Summa</i>	1,588	100	76	100	454,026	100	3,671	100

Till belysande af arbetsinställelsernas relativa *utbredning* inom olika näringsgrupper meddelas i tab. litt. C en sammanställning af antalet af konflikter berörda arbetare under år 1910 och antalet inom resp. näringsgrupper sysselsatta arbetare under år 1908.¹ För flera af de förut anförda näringsgrupperna saknas emellertid

¹ De i den officiella statistiken angående fabriker, handverk och bergshandtering senast publicerade uppgifterna om arbetareantalet inom olika näringsgrupper, afseende år 1909, hafva ansetts icke kunna komma till användning vid den i tab. litt. C gjorda sammanställningen på grund af den minskning i det beräknade arbetareantalet, som under nämnda år förorsakades af de stora arbetskonflikterna.

tillförlitliga uppgifter om hela arbetareantalet, och omfattar följande tablå därför endast de näringar, som finnas upptagna i den officiella statistiken angående fabriker, handtverk och bergshandtering (jämför tablå å sid. 33).

Tab. litt. C. Arbetsinställelsernas relativa utbredning inom vissa näringsgrupper.

N ä r i n g s g r u p p e r .	Antal af arbetsinställelser direkt berörda arbetare år 1910.	Hela antalet sysselsatta arbetare enligt 1908 års statistik.	Antalet af arbetsinställelser direkt berörda arbetare per 1,000 sysselsatta.
Grufdrift	153	13,266	11·5
Närings- och nyttningsämnesindustri . . .	73	43,228	1·7
Textilindustri	125	31,355	4·0
Beklädnadsindustri	158	29,886	5·3
Läder-, hår- och gummivaruindustri . . .	16	4,393	3·6
Trävaruindustri	603	62,647	9·6
Trämasse- och pappersindustri	520	25,730	20·2
Metallindustri	94	55,256	1·7
Maskin- och skeppsbyggnadsindustri . . .	37	33,633	1·1
Jord- och stenindustri	256	36,018	7·1

I fråga om öfriga näringsgrupper må nämnas, att arbetsinställelserna synas hafva haft en relativt mycket stor utbredning inom byggnadsindustrien. Obetydligt berörd i förhållande till näringsgruppens storlek har däremot jordbruket varit.

Fördelning efter landsdelar. Af de under år 1910 påbörjade arbetsinställelserna hafva samtliga haft *lokal karaktär*, och fördela sig dessa närmare inom de olika delarna af landet, såsom tab. II (sid. 50—51) utvisar.

Med afseende å arbetsinställelsernas *fördelning på olika län* stodo Malmöhus och Västernorrlands län främst med 8 konflikter hvartera, eller 10·5 % af samtliga; därefter kommo Kopparbergs län med 6, eller 7·9 %, samt Älfsborgs och Gäfneborgs län med 5 konflikter hvartera. Inom Gottlands län har under året ingen arbetskonflikt inträffat. Det minsta antalet arbetsinställelser för öfrigt uppvisa Uppsala, Örebro och Jämtlands län med hvartera 1. 8 län hafva hvartera berörts af 2 arbetsinställelser. Beträffande antalet af arbetsinställelser direkt berörda arbetare kan nämnas, att Västernorrlands län intog främsta rummet med 1,326 berörda arbetare, hvarefter följde Malmöhus län med 343, Jönköpings län med 222 samt Västmanlands län med 205 berörda arbetare. Högsta antalet berörda arbetsgiffare

företedde Malmöhus län, där deras antal uppgick till 37. I andra rummet kom Värmlands län med 18 och därefter Södermanlands län med 12 berörda arbetsgifvare.

Arbetsinställelserna fördela sig på landsdelar äfvensom på städer och köpingar samt landsbygd med hänsyn till antal och omfattning, såsom tab. litt. D utvisar. Där af framgår, att af de i tabellen upptagna 76 arbetsinställelser 36, eller 47 %, inträffade i *städer och köpingar* samt 40, eller 53 %, på *landsbygden*. Det öfvervägande antalet berörda arbetsgifvare faller på städer och köpingar. I genomsnitt berörde hvarje arbetsinställelse därstädes 2.9 arbetsgifvare, på landsbygden däremot 1.1 arbetsgifvare. Af de berörda 3,671 arbetarne kommo på städer och köpingar 1,232, eller 33.6 %, på landsbygden 2,439, eller 66.4 %. I genomsnitt omfattade arbetsinställelserna på landsbygden ett större antal arbetare än de i städerna. På hvar och en af de förra kommo nämligen i medeltal 61 berörda arbetare, på hvar och en af de senare åter 34 arbetare.

Bland städerna stodo främst i afseende på antalet arbetsinställelser Malmö och Stockholm, med resp. 5 och 3 konflikter samt resp. 290 och 65 där af berörda arbetare. I genomsnitt kommo på hvar arbetsinställelse i dessa städer resp. 58 och 22 arbetare. An-

Tab. litt. D. Arbetsinställelsernas fördelning efter landsdelar med hänsyn till antal och omfattning.

Landsdelar. ¹	Städer o. köpingar.			Landsbygd.			Summa		
	Antal arbetsinställelser.	Antal direkt berörda arbetsgifvare.	Antal direkt berörda arbetare.	Antal arbetsinställelser.	Antal direkt berörda arbetsgifvare.	Antal direkt berörda arbetare.	arbetsinställelser.	direkt berörda arbetsgifvare.	direkt berörda arbetare.
Stockholm . .	3	2	65	—	—	—	3	2	65
Östra Sverige.	7	18	228	5	5	187	12	23	415
Småland och öarna . . .	5	9	243	4	4	79	9	13	322
Södra Sverige	8	38	338	5	5	135	13	43	473
Västra Sverige	8	31	295	7	10	214	15	41	509
Norra Sverige	5	5	63	19	19	1,824	24	24	1,887
<i>Summa</i>	36	103	1,232	40	43	2,439	76	146	3,671

¹ Östra Sverige omfattar Stockholms, Uppsala, Västmanlands, Södermanlands och Östergötlands län; Småland och öarna: Jönköpings, Kronobergs, Kalmar och Gotlands län; Södra Sverige: Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län; Västra Sverige: Hallands, Göteborgs och Bohus, Älfsborgs, Skaraborgs, Värmlands och Örebro län; Norra Sverige: Kopparbergs, Gäfneborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

talet berörda arbetsgifvare var i Malmö 34 samt i Stockholm, såvidt känt, 2. Anmärkningsvärdt är, att i Göteborg under året icke inträffat någon konflikt.

Arbetsinställelser på landsbygden inträffade till största antalet inom Västernorrlands, Älfsborgs, Kopparbergs och Gäfleborgs län med resp. 8, 4, 3 och 3 konflikter. Högsta antalet berörda arbetare, 1,326, anträffas för Västernorrlands läns landsbygd, därnäst kommer Gäfleborgs läns landsbygd med 180 af konflikt berörda arbetare. Högsta genomsnittliga antalet berörda arbetare per konflikt eller 166 företer likaledes Västernorrlands läns landsbygd, hvarefter följa Västmanlands, Göteborgs och Bohus samt Västerbottens läns landsbygder med resp. 153, 120 och 89 berörda arbetare per konflikt.

Efter de olika *distrikt*, i hvilka riket med hänsyn till statens förlikningsmäns verksamhet är indeladt enligt k. brefvet den 31 december 1909, fördela sig de under år 1910 inträffade arbetsinställelserna, såsom framgår af tab. litt. E.

Tab. litt. E. Arbetsinställelsernas fördelning efter förlikningsmännens distrikt, med hänsyn till antal och omfattning.

Distrikt. ¹	Städer och köpingar.			Landsbygd.			Summa		
	Antal arbetsinställelser.	Antal direkt berörda arbetsgifvare.	Antal direkt berörda arbetare.	Antal arbetsinställelser.	Antal direkt berörda arbetsgifvare.	Antal direkt berörda arbetare.	arbetsinställelser.	direkt berörda arbetsgifvare.	direkt berörda arbetare.
1:sta eller Mälarprovinsernas distrikt	8	18	241	4	4	34	12	22	275
2:dra eller östra distriktet	5	9	243	4	4	79	9	13	322
3:dje » södra »	8	38	338	5	5	135	13	43	473
4:de » västra »	6	13	199	6	6	204	12	19	403
5:te » mellersta »	7	23	189	5	8	213	12	31	402
6:te » nedre norra distriktet	2	2	22	12	12	1,566	14	14	1,588
7:de eller öfre norra distr.	—	—	—	4	4	208	4	4	208
<i>Summa</i>	36	103	1,232	40	43	2,439	76	146	3,671

¹ 1:sta distriktet omfattar Stockholms stad, Stockholms, Uppsala och Södermanlands län; 2:dra distriktet: Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands och Blekinge län; 3:dje distriktet: Kristianstads och Malmöhus län; 4:de distriktet: Hallands, Göteborgs och Bohus, Älfsborgs och Skaraborgs län; 5:te distriktet: Värmlands, Örebro, Västmanlands och Kopparbergs län; 6:te distriktet: Gäfleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län; 7:de distriktet: Västerbottens och Norrbottens län.

Det största antalet arbetsinställelser företer nedre norra distriktet, hvarefter följer södra distriktet. Med hänsyn åter till antalet direkt berörda arbetsgifvare står södra distriktet framför de öfriga, medan i afseende på antalet berörda arbetare första rummet intages af nedre norra distriktet. Sist kommer öfre norra distriktet med hänsyn såväl till antalet konflikter som till antalet direkt berörda arbetsgifvare och arbetare.

Fördelning efter årstider. Till öfvervägande del infalla arbetsinställelserna under tredje kvartalet. Under år 1910 påbörjades under de olika kvartalen resp. 17, 17, 34 och 8 arbetsinställelser; medan sålunda 45 % af samtliga föllo på tredje kvartalet, var procentsiffran för sista kvartalet endast 11.

Af tab. I synes, att vissa skiljaktigheter i nu nämnda hänseende rådt mellan olika näringsgrenar, hvilket för en del yrken är att tillskrifva säsongförhållandena.

2. Arbetsinställelsernas karaktär och orsaker.

Karaktär. Med hänsyn till sin karaktär fördela sig arbetsinställelserna, såsom nedanstående översikt för åren 1903—1910 utvisar.

Tab. litt. F. Arbetsinställelsernas fördelning efter deras karaktär.

År.	Strejker.			Lockouter.			Arbetsinställelser af blandad karaktär.			Summa		
	Antal påbörjade.	Antal direkt berörda arbetsgifvare.	Antal direkt berörda arbetare.	Antal påbörjade.	Antal direkt berörda arbetsgifvare.	Antal direkt berörda arbetare.	Antal påbörjade.	Antal direkt berörda arbetsgifvare.	Antal direkt berörda arbetare.	påbörjade arbetsinställelser.	direkt berörda arbetsgifvare.	direkt berörda arbetare.
1903	109	256	5,970	16	96	982	17	126	17,619	142	478	24,571
1904	169	383	8,299	12	62	1,218	34	153	2,731	215	598	12,248
1905	152	325	13,186	12	12	456	25	510	19,264	189	847	32,906
1906	239	668	15,050	8	12	560	43	49	3,045	290	729	18,655
1907	243	498	11,278	23	37	5,669	46	283	6,593	312	818	23,540
1908	229	473	17,187	38	125	2,672	35	826	20,498	302	1,424	40,357
1909	102	7,707	229,248	22	451	71,364	14	30	1,137	138	8,188	301,749
1910	66	127	3,420	5	5	101	5	14	150	76	146	3,671

Af under år 1910 påbörjade 76 arbetsinställelser hafva således 66, eller 86·8 %, med säkerhet kunnat karakteriseras som strejker, 5, eller 6·6 %, såsom lockouter, hvaremot de öfriga 5 varit af blandad, obestämbar eller ej uppgifven karaktär. Af samtliga berörda arbetare kommo 3,420, eller 93·2 %, på strejkerna, 101, eller 2·7 %, på lockouterna samt 150, eller 4·1 %, på de öfriga konflikterna.

I medeltal kommo på hvar strejk 52 berörda arbetare, på hvar lockout 20 arbetare och på hvar arbetsinställelse af blandad, obestämbar eller ej uppgifven karaktär 30 arbetare. Antalet berörda arbetsgivare var för hvarje strejk 2, för hvar lockout 1 samt för hvar blandad konflikt nära 3.

Såsom redan nämnts, var totalsumman konflikter under år 1910 väsentligen mindre än under något af åren 1903—1909. Detta gäller äfven antalet arbetsinställelser inom hvar och en af här omnämnda kategorier, liksom ock konflikternas omfattning inom dessa olika grupper med hänsyn till antalet berörda arbetsgivare och arbetare var betydligt mindre under redogörelseåret än under något af de sju föregående åren.

Af tab. I framgår närmare arbetsinställelsernas *fördelning på olika näringsgrenar med hänsyn till karaktären*. Det största antalet strejker har förekommit vid husbyggnadsarbete (12), därefter vid bagerier (6) samt inom »annan byggnadsindustri» (5). Hvad beträffar lockouterna, kom en sådan på hvar och en af följande näringsgrenar: skotillverkning, sågverk och brädgårdar, glasbruk, husbyggnadsarbete samt järnvägsbyggnadsarbete. Blandade konflikter anträffas vid kakel- och lerkärlsfabriker (2), skrädderier och sömnadsfabriker, inom barberareyrket samt vid sågverk och brädgårdar (1). Hvad angår omfattningen med hänsyn till antalet berörda arbetare är att anteckna, att största antalet strejkande arbetare påträffas inom väg- och vattenbyggnadsarbete, vid trämassfabriker och husbyggnadsarbete, medan i fråga om antalet utestängda arbetare järnvägsbyggnadsarbete står främst och därefter husbyggnadsarbete.

Tab. II utvisar, bland annat, *arbetsinställelsernas fördelning på olika landsdelar med hänsyn till karaktären*. Största antalet strejker anträffas inom Malmöhus och Västernorrlands län med 7 dylika konflikter hvartdera, därefter inom Kopparbergs län samt inom Gäflehoborgs län med resp. 6 och 5 strejker hvartdera. Af lockouterna förekom 1 inom Stockholms stad samt 1 inom hvartdera af Södermanlands, Kronobergs, Kalmar och Malmöhus län.

Orsaker. De under år 1910 inträffade arbetsinställelsernas hufvudsaker framgå af omstående sammanställning med åren 1903—1909.

Tab. litt. G. Arbetsinställelsernas fördelning under åren 1903—1910
efter deras hufvudorsaker.

H u f v u d o r s a k e r .	Arbetsinställelseser			
	1903—1909.		1910.	
	Antal.	%.	Antal.	%.
Begäran om löneförhöjning	714	45	26	34
Lönesänkning	81	5	5	7
Andra lönefrågor	213	13	17	22
Fråga om föreningsrätten	49	3	—	—
Begäran om kollektivafstal	130	8	2	3
Andra organisationsspörsmål	57	4	7	9
Personliga förhållanden	41	3	3	4
Twist om arbetstiden	44	3	2	3
Fråga om arbetares antagande och afskedande .	147	9	8	11
Fråga om arbetets anordning	24	2	4	5
Tolkning af aftal	37	2	1	1
Andra orsaker	51	3	1	1
Summa	1,588	100	76	100

Lönefrågorna, hvilka år 1910 liksom under de föregående åren i öfvervägande grad förekommit som anledning till konflikter, utvisa vid jämförelse med år 1909 en relativ tillbakagång. Detta gäller särskildt lönesänkningstvisterna, men äfven, fastän i mindre grad, de konflikter, som föranledts af begäran om löneförhöjning. Däremot förete de till »andra lönefrågor» — om garanterad timlön vid ackordsarbete, om utfående af förfallen lönefordran o. s. v. — hänfödda arbetsinställelserna samma relationstal som under närmast föregående år. Härvid är emellertid att märka, att till de sistnämnda i tvifvelaktigt fall förts sådana tvister om aflöningsform, d. v. s. om ackordslön eller tidlön, hvilka i verkligheten måhända inneburit en löneförhöjning eller en lönesänkning.

Af organisationsspörsmålen hafva de, som gällt införande af kollektivafstal, år 1910, liksom fallet var de tre närmast föregående åren, relativt gått tillbaka i antal, medan en ökning framträder i gruppen »andra organisationsspörsmål», till hvilka räknats sådana frågor, som angått förmäns ställning till arbetarnes organisation, fackföreningsmedlemmars företrädesrätt till arbete, arbetares vägran att taga befattning med »blockeradt» gods o. s. v.

Någon föreningsrättsstrid har under året icke förekommit.

Hvad beträffar öfriga konflikter, framträder en förhållandevis ganska väsentlig ökning af tvisterna om arbetares antagande och

afskedande samt angående personliga förhållanden. Äfvenledes hafva konflikterna om arbetets anordning att utvisa en relativ ökning. Minskning i samma hänseende förmärkes beträffande tvister i fråga om tolkning af aftal samt om arbetstiden.

I tab. III (sid. 52—53) äro arbetsinställelserna fördelade på näringsgrupper efter deras hufvudorsaker. Här af framgår, att, såsom också ofvan påpekats, lönetvisterna fortfarande voro den förhärskande konfliktanledningen inom nästan samtliga näringsgrupper. Såsom redan nämnts, kan man dock under år 1910 konstatera en, om än obetydlig, relativ minskning i löneförhöjningstvisterna, hvilken ännu mera framträder i fråga om de arbetsinställelser, som föranledts af lönesänkning. Det största antalet konflikter af det förra slaget påträffas inom byggnadsarbetet samt närings- och njutningsämnes-industrien, af det senare slaget inom byggnadsindustrien samt jord- och stenindustrien.

»Andra lönefrågor» förekomma såsom konfliktanledning till största antalet inom byggnadsarbete, jord- och stenindustri samt trävaruindustri. Tydligt sammanhänger detta med den invecklade löneformen — mycket detaljerade ackordspriser — inom sistnämnda industrier.

Beträffande öfriga konfliktanledningar kan man icke säga, att de framträda särskildt starkt inom någon industri. För flertalet af dem gäller emellertid, att de icke sällan kombinerats med lönefråga såsom hufvudorsak och att de på grund här af icke komma till synes i ifrågavarande tabell. Detta är särskildt fallet med tvister om kollektivafvals införande samt om arbetstiden.

3. Af arbetsinställelser berörda arbetsgifvares och arbetares organisation.

Arbetsgifvarnes organisation. Angående frågan, huruvida de af konflikt berörda arbetsgifvarne varit organiserade eller icke, föreligga uppgifter för 63 arbetsinställelser under år 1910, och hafva arbetsgifvarne i 33 af dessa fall helt eller delvis varit anslutna till organisationer.

I omstående öfversikt angifves för åren 1903—1910 det antal fall, då arbetsgifvarne vid konflikter varit anslutna till organisation.

<i>Arbetsinställelser under åren</i>							
	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909 1910
med organiserade arbetsgifvare	36	49	51	84	97	125	67 33
med icke organiserade arbets- gifvare	73	119	90	128	124	110	49 30
utan uppgift om organisation .	33	47	48	78	91	67	22 13
<i>Summa</i>	142	215	189	290	312	302	138 76

År 1910 utvisar således en relativ minskning af antalet arbetsinställelser med organiserade arbetsgifvare, medan åren 1903—1909 utmärks af en oafbruten stegring i detta afseende.

Enligt af vederbörande publicerade uppgifter har antalet medlemmar af landets största arbetsgifvareorganisation, Svenska arbetsgifvareföreningen, under året minskats från 1,423 med 163,080 anställda arbetare till 1,315 med 158,329 arbetare.

Om fördelningen af arbetsinställelserna efter olika näringsgrenar och efter landsdelar med hänsyn till arbetsgifvarnes organisation lämna tab. I och II närmare upplysning. Ett sammandrag af den förra tabellens siffror meddelas i tab. litt. H.

Tab. litt. H. Arbetsinställelsernas fördelning efter näringsgrupper med hänsyn till arbetsgifvarnes organisation.

Näringsgrupper.	Antal arbetsinställelser							
	med helt eller delvis org. arb.-g.		med icke org. arb.-g.		utan uppgift om org.		Summa.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Jordbruk	—	—	1	100	—	—	1	100
Skogsbruk	—	—	1	100	—	—	1	100
Grufdrift	1	100	—	—	—	—	1	100
Annan brytn.- o. upptagn. ind.	—	—	1	100	—	—	1	100
Närings- och njutningsämnesind.	1	12	4	50	3	38	8	100
Textilindustri	1	100	—	—	—	—	1	100
Beklädnadsindustri	4	67	2	33	—	—	6	100
Läder-, hår- och gummivaruind.	—	—	2	100	—	—	2	100
Trävaruindustri	5	46	4	36	2	18	11	100
Trämasse- och pappersindustri .	3	60	1	20	1	20	5	100
Metallindustri	3	60	1	20	1	20	5	100
Maskin- och skeppsbyggnadsind.	1	100	—	—	—	—	1	100
Jord- och stenindustri	4	50	4	50	—	—	8	100
Byggnadsindustri	10	40	9	36	6	24	25	100
<i>Summa</i>	33	43	30	40	13	17	76	100

Häraf framgår, att, frånsedt de näringsgrupper, där under redogörelseåret endast 1 konflikt inträffat, antalet konflikter med organiserade arbetsgifvare var relativt störst inom beklädnadsindustri, trämasse- och pappersindustri, metallindustri samt jord- och stenindustri, där arbetsgifvarne i mer än 50 % af fallen voro anslutna till föreningar. Minst framträdande har organisationen — af föreliggande uppgifter att döma — varit inom närings- och njutningsämnesindustri samt byggnadsindustri.

Arbetarnes organisation. Om arbetarnes organisation föreligga uppgifter för lika många arbetsinställelser som ifråga om arbetsgifvarnas organisation eller 63. I 48 af dessa fall hafva arbetarne varit helt eller delvis organiserade och i 15 fall icke organiserade, såsom framgår af nedanstående jämförande öfversikt för åren 1903—1910:

	Arbetsinställelser under åren							
	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910
med helt eller delvis organiserade arbetare	105	155	134	218	237	266	113	48
med icke organiserade arbetare	34	44	41	56	50	22	11	15
utan uppgift om organisation	3	16	14	16	25	14	14	13
<i>Summa</i>	142	215	189	290	312	302	138	76

Tab. litt. J. Arbetsinställelsernas fördelning efter näringsgrupper med hänsyn till arbetarnes organisation.

Näringsgrupper.	Antal arbetsinställelser							
	med helt eller delvis org. arb.		med icke org. arb.		utan uppgift om org.		Summa.	
	Antal.	%	Antal.	%	Antal.	%	Antal.	%
Jordbruk	—	—	1	100	—	—	1	100
Skogsbruk	—	—	—	—	1	100	1	100
Grufdrift	1	100	—	—	—	—	1	100
Annan brytn.- o. upptagn. ind.	—	—	1	100	—	—	1	100
Närings- och njutningsämnesind.	7	88	1	12	—	—	8	100
Textilindustri	1	100	—	—	—	—	1	100
Beklädnadsindustri	5	83	1	17	—	—	6	100
Läder-, hår- och gummivaruind.	2	100	—	—	—	—	2	100
Trävaruindustri	5	46	2	18	4	36	11	100
Trämasse- och pappersindustri	2	40	2	40	1	20	5	100
Metallindustri	2	40	2	40	1	20	5	100
Maskin- och skeppsbyggnadsind.	—	—	—	—	1	100	1	100
Jord- och stenindustri	5	63	3	37	—	—	8	100
Byggnadsindustri	18	72	2	8	5	20	25	100
<i>Summa</i>	48	63	15	20	13	17	76	100

Antalet medlemmar i till Landsorganisationen anslutna förbund, hvilket i slutet af år 1909 utgjorde 108,079, sjönk under redogörelse-året till 85,176.

Om fördelningen af arbetsinställelserna på olika näringsgrenar med hänsyn till arbetarnes organisation innehåller tab. I närmare uppgifter.

Fördelningen af arbetsinställelserna i samma hänseende på olika landsdelar framgår närmare af tab. II.

Ett sammandrag för olika näringsgrupper lämnas i tab. litt. J.

Frånses liksom i fråga om arbetsgifvarnes organisation de näringsgrupper, där under året endast 1 konflikt inträffat, hafva, som synes, arbetarne varit organiserade i samtliga konflikter inom läder-, hår- och gummivaruindustri. Inom öfriga industrier hafva arbetarne, enligt föreliggande uppgifter, varit organiserade i flertalet konflikter med undantag dock för jordbruk samt »annan brytnings- och upptagningsindustri». För skogsbruk samt maskin- och skeppsbyggnadsindustri saknas uppgift om organisationen.

4. Arbetsinställelsernas varaktighet.

Till belysande af arbetsinställelsernas och däraf berörda arbetares fördelning efter konflikternas varaktighet meddelas följande sammanställning för åren 1903—1910:

Tab. litt. K. Arbetsinställelsernas och däraf berörda arbetares fördelning efter konflikternas varaktighet.

Varaktighet.	Arbetsinställelser.				Af arbetsinställelser berörda arbetare.			
	1903—1909.		1910.		1903—1909.		1910.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Högst 7 dagar	625	40	35	46	33,649	7	2,067	56
8—30 »	447	28	21	28	37,859	8	1,078	29
31—90 »	218	14	10	13	258,394	57	382	11
91—180 »	68	4	1	1	49,378	11	50	1
Öfver 180 »	50	3	—	—	20,472	5	—	—
Okänd tid	180	11	9	12	54,274	12	94	3
<i>Summa</i>	1,588	100	76	100	454,026	100	3,671	100

Enligt hvad förestående tab. litt. K. utvisar, hafva af de under år 1910 påbörjade arbetskonflikterna 56, eller 74 %, afslutats inom en månad; härtill torde dock vara att lägga flertalet af de 9 konflikter, hvilkas varaktighet angifvits såsom okänd, men som veterligen pågått helt kort tid. Till sistnämnda grupp konflikter räknas, bland andra, de fall, då arbetsgifvare efter hand antagit nya arbetare, och då sålunda någon bestämd dag för arbetsinställelsens upphörande i regel icke kunnat uppgifvas.

Vid jämförelse med åren 1903—1909 synes enligt samma öfversikt antalet konflikter, som under redogörelseåret pågått längre tid än 3 månader, relativt taget vara betydligt mindre än under nämnda period eller endast 1 % mot 7 %.

Under redogörelseåret har ock, såsom tab. litt. K. utvisar, det relativa antalet af långvariga konflikter berörda arbetare varit afsevärdt mindre än de föregående åren. Endast 1 % af samtliga under år 1910 berörda arbetare kommer sålunda på konflikter, som pågått under längre tid än 3 månader, gentemot 16 % under åren 1903—1909.

5. Arbetsinställelsernas resultat.

Hufvudresultat. Arbetsinställelsernas och däraf berörda arbetares fördelning under åren 1903—1910 efter konflikternas resultat framställs i nedanstående tabell.

Tab. litt. L. Arbetsinställelsernas och däraf berörda arbetares fördelning under åren 1903—1910 efter arbetsinställelsernas resultat.

Resultat.	Arbetsinställelser.				Af arbetsinställelser berörda arbetare.			
	1903—1909.		1910.		1903—1909.		1910.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Arbetsgifvarnes villkor .	445	28	35	46	325,928	72	2,480	68
Arbetarnes fordringar .	506	32	20	26	25,739	5	622	17
Kompromiss	542	34	20	26	98,469	22	569	15
Okänt resultat	95	6	1	2	3,890	1	—	—
<i>Summa</i>	1,588	100	76	100	454,026	100	3,671	100

En ytterligare fördelning af de arbetsinställelser, som afslutats med kompromiss, har gifvit vid handen, att af dessa hafva 2 med 33 berörda arbetare hufvudsakligen utfallit enligt arbetsgifvarnes vill-

kor, 1 med 16 arbetare lösts väsentligen enligt arbetarnes fordringar, hvaremot i återstående 17 konflikter med 520 arbetare antingen eftergifterna varit ungefär lika stora eller kompromissens natur icke kunnat närmare bestämmas.

Tab. litt. L utvisar en stegring under redogörelseåret af det relativa antalet konflikter, som utfallit till endera partens förmån, hvaremot kompromisserna visa aftagande. Under år 1907 framträdde en minskning i antalet arbetaresegrar i jämförelse med föregående år, och under de tre följande åren voro arbetsgifvarne betydligt öfverlägsna arbetarne. Dock framstå de senare såsom något mera framgångsrika under redogörelseåret än under år 1909. På arbetsgifvarnes villkor slutade nära hälften af samtliga konflikter, medan arbetarna drefvo igenom sina fordringar i något öfver en fjärdedel af under året inträffade arbetsinställelser.

I stort sedt gäller sålunda, att arbetarnes öfverlägsenhet i öppna konflikter, som utprägladt framträdde under åren 1903—1907, därefter förbytts i underlägsenhet. Ser man särskildt till antalet arbetare, som berörts af de olika resultaten, framträder arbetsgifvarnes öfverlägsenhet mycket starkt. För icke mindre än 68 % af samtliga utaf konflikter under redogörelseåret berörda arbetare blef nämligen resultatet i enlighet med arbetsgifvarnes villkor, medan motsvarande procenttal för arbetaresegrar utgjorde 17. Dock är i jämförelse med år 1909 i detta afseende att konstatera en betydlig förskjutning af resultaten till arbetarnes förmån.

Storlek och resultat. För exakt utrönande af i hvad mån arbetsinställelser af olika storlek ledt till olika resultat, har verkställts en fördelning af dem i detta hänseende, såsom tab. litt. M utvisar.

Tab. litt. M. Sammanställning af arbetsinställelsernas storlek och resultat.

Antal arbetsinställelser, som berört															
Resultat.	högst 5 arb.		6—25 arb.		26—50 arb.		51—100 arb.		101— 1,000 arb.		öfver 1,000 arb.		okänt antal arb.		Sum- ma.
	An- tal.	%.	An- tal.	%.	An- tal.	%.	An- tal.	%.	An- tal.	%.	An- tal.	%.	An- tal.	%.	
Arbetsgifvarnes villkor	3	27	15	44	7	47	3	60	7	70	—	—	—	—	35
Arbetarnes ford- ringar	7	64	8	24	2	13	1	20	2	20	—	—	—	—	20
Kompromiss . . .	1	9	11	32	6	40	1	20	1	10	—	—	—	—	20
Uppgift saknas .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	1
Summa	11	100	34	100	15	100	5	100	10	100	—	—	1	100	76

Af tabellen framgår, att arbetsgifvarne varit arbetarne öfverlägsna inom samtliga grupper af konflikter med undantag dock för arbetsinställelser, omfattande högst 5 arbetare, vid hvilka arbetarne merendels varit de segrande. Särskildt framträdande är arbetsgifvarnes öfverlägsenhet i de större konflikterna, berörande öfver 100 arbetare, hvilket förhållande jämväl kunde konstateras under åren 1907 och 1908 samt i ännu mera utpräglad grad under år 1909.

Organisationsväsendets inflytande på resultaten. Af största vikt är det spörsmålet, i hvad mån organisationsväsendet å ömse sidor haft inflytande på resultaten. Till utrönande häraf har — för *arbetsgifvarnes* vidkommande — verkställts här nedan meddelade fördelning af konflikterna med hänsyn till organisation och resultat:

A n t a l a r b e t s i n s t ä l l e l s e r										
	afslutade på arbetsgif- varnes vill- kor		afslutade enligt arbe- tarnes for- dringar		afslutade genom kompromiss		med okänt resultat		Summa.	
	An- tal.	%.	An- tal.	%.	An- tal.	%.	An- tal.	%.	An- tal.	%.
med helt eller delvis org. arbetsgifvare .	15	46	9	27	9	27	—	—	33	100
med icke org. arbets- gifvare	15	50	5	17	10	33	—	—	30	100
utan uppgift om org.	5	38	6	46	1	8	1	8	13	100
<i>Summa</i>	35	46	20	<i>26$\frac{1}{3}$</i>	20	<i>26$\frac{1}{3}$</i>	1	<i>1$\frac{1}{3}$</i>	76	100

Af ofvanstående siffror framgår icke, att organisationsväsendet å arbetsgifvaresidan medfört någon för denna part gynnsammare fördelning af resultaten, i motsats mot hvad förhållandet varit under föregående år. Af de 33 fall, då arbetsgifvarne varit organiserade, har resultatet i 15 fall (46 %) utfallit enligt deras villkor, under det att i 9 fall (27 %) konflikten lösts i öfverensstämmelse med arbetarnes fordringar och i lika många fall genom kompromiss. Beträffande de 30 konflikter, då arbetsgifvarne icke varit organiserade, hafva 15 (50 %) afslutats i enlighet med arbetsgifvarnes villkor, 5 (17 %) däremot i öfverensstämmelse med arbetarnes fordringar och 10 (33 %) genom kompromiss. Vare sig arbetsgifvarne uppgifvits tillhöra någon organisation eller ej, har sålunda ungefär hälften af arbetsinställelserna utfallit till deras förmån.

Att märka är emellertid, att arbetsgifvarne i båda fallen framstå såsom betydligt öfverlägsna och att detta förhållande, hvad beträffar de organiserade arbetsgifvarnes konflikter, som i betydelse öfverväga de andra, säkerligen i hög grad får tillskrifvas deras organisation (jfr ock sid. 27).

Till belysande af *arbetareorganisationernas* inflytande på arbetsinställelsernas resultat meddelas omstående öfversikt:

Antal arbetsinställelses

	afslutade på arbetsgif- varnes vill- kor		afslutade enligt arbe- tarnes fordringar		afslutade genom kompro- miss		med okänt resultat		Summa.	
	An- tal.	%.	An- tal.	%.	An- tal.	%.	An- tal.	%.	An- tal.	%.
med helt eller delvis org. arbetare . . .	19	40	16	33	12	25	1	2	48	100
med icke org. arb. .	8	54	2	13	5	33	—	—	15	100
utan uppgift om org.	8	62	2	15	3	23	—	—	13	100
<i>Summa</i>	35	46	20	26	20	26	1	2	76	100

Beträffande de konflikter — tillhopa 15 — där arbetarne enligt uppgift icke varit organiserade, framgår tydligt, att arbetarne här varit arbetsgifvarne vida mer underlägsna än i konflikter med organiserade arbetare. Af de förra hafva endast 2 (13 %) afslutats enligt arbetarnes fordringar, medan af de senare 16 (33 %) slutat med seger för arbetareparten. Emellertid framstå arbetarne

Tab. litt. N. Arbetsinställelsernas fördelning efter deras resultat inom olika näringsgrupper.

Näringsgrupper.	Antal arbetsinställelses								Summa.	
	afslutade på arbets- gifvarnes villkor.		afslutade enligt arbe- tarnes fordringar.		afslutade genom kompro- miss.		utan upp- gift om resultat.			
	An- tal.	%.	An- tal.	%.	An- tal.	%.	An- tal.	%.	An- tal.	%.
Jordbruk	1	100	—	—	—	—	—	—	1	100
Skogsbruk	1	100	—	—	—	—	—	—	1	100
Grufdrift	1	100	—	—	—	—	—	—	1	100
Annan brytn.- o. upptagn.ind.	1	100	—	—	—	—	—	—	1	100
Närings- o. njutningsämnesind.	3	37	3	37	2	26	—	—	8	100
Textilindustri	1	100	—	—	—	—	—	—	1	100
Beklädnadsindustri	1	17	1	17	4	66	—	—	6	100
Läder-, hår- och gummivaruind.	2	100	—	—	—	—	—	—	2	100
Trävaruindustri	7	64	3	27	1	9	—	—	11	100
Trämasse- och pappersindustri	3	60	1	20	1	20	—	—	5	100
Metallindustri	2	40	2	40	1	20	—	—	5	100
Maskin- och skeppsbyggnadsind.	1	100	—	—	—	—	—	—	1	100
Jord- och stenindustri	1	12	2	25	5	63	—	—	8	100
Byggnadsindustri	10	40	8	32	6	24	1	4	25	100
Summa	35	46	20	26	20	26	1	2	76	100

såsom underlägsna äfven i de konflikter, där de helt eller delvis tillhört organisation, och hafva arbetsgifvarne här genomdrifvit sina villkor i 40 % af samtliga fall. Motsvarande procentsiffra för år 1909 var 43 och för år 1908 30; under femårsperioden 1903—1907 var däremot läget ett helt annat, i det att arbetsgifvarne då endast i en sjättedel af fallen kunde göra sina villkor gällande gentemot organiserade arbetare. Detta förhållande får säkerligen i hufvudsak tillskrifvas en starkare sammanslutning å arbetsgifvaresidan, men torde i någon mån äfven bero på andra, med organisationsväsendet ej sammanhängande omständigheter, och då i främsta rummet på de ekonomiska konjunkturerna.

Resultat inom olika näringsgrupper. Tab. IV (sid. 54) utvisar närmare arbetsinställelsernas resultat inom olika näringsgrenar. En sammanfattning af resultaten för olika näringsgrupper meddelas i tab. litt. N.

Som synes hafva arbetarne varit arbetsgifvarne öfverlägsna endast inom jord- och stenindustri. Inom närings- och njutningsämneshandelsindustri, beklädnadsindustri samt metallindustri hafva parterna varit jämnstarka efter konflikternas antal räknadt. Inom samtliga öfriga i tab. litt. N upptagna näringsgrupper hafva arbetsgifvarne segrat i det största antalet konflikter, särskildt inom grupperna trävaruindustri, trämasse- och pappersindustri samt byggnadsindustri.

Orsaker och resultat. Tab. litt. O innehåller en sammanställning af arbetsinställelsernas orsaker och resultat. Inom hvarje orsaksgrupp angifves antalet arbetsinställelser, som afslutats resp. på arbetsgifvarnes villkor, enligt arbetarnes fordringar, genom kompromiss eller med okänt resultat, jämte antalet af de olika resultaten berörda arbetare.

Af de 26 arbetsinställelser, som förorsakades af arbetarnes begäran om *löneförhöjning*, och som omfattade 756 arbetare, afslutades 10, berörande något mer än två tredjedelar af här ifrågakvarande arbetare, genom kompromiss, och kompromissen har i öfvervägande antalet fall betecknat ungefär lika stora eftergifter å ömse sidor. I öfrigt hafva emellertid arbetsgifvarne varit de ojämförligt mest framgångsrika, i det att 12 konflikter afslutats på deras villkor, medan endast 4 ledt till seger för arbetarne; antalet däraf berörda arbetare var resp. 530 och 43.

Emellertid torde böra påpekas, att de löneförhöjningskonflikter, som afslutas genom kompromiss, ofta kunna innebära en ej oväsentlig framgång för arbetarne.

Af *lönesänkingskonflikterna* hafva 3 utfallit till förmån för arbetarne och 1 afslutats på arbetsgifvarnes villkor samt 1 genom

Tab. litt. 0. Sammanställning af arbetsinställelsernas orsaker och resultat.

Orsaker.	R e s u l t a t.												Summa.	
	Arbets- gifvarnes villkor.		Arbetar- nes ford- ringar.		Kompromiss.						Okändt.			
					I hufvud- sak a-g:s villkor.		I hufvud- sak ar- b- nes ford- ringar.		Med lika efter- gifter.					
	Arb. inst.	Arb.	Arb. inst.	Arb.	Arb. inst.	Arb.	Arb. inst.	Arb.	Arb. inst.	Arb.	Arb. inst.	Arb.	Arb. inst.	Arb.
Löneförhöjning . .	12	530	4	43	—	—	1	16	9	167	—	—	26	756
Lönesänkning . . .	1	8	3	22	1	17	—	—	—	—	—	—	5	47
Andra lönefrågor . .	6	983	7	369	—	—	—	—	3	144	1	1)	17	1,496
Föreningsrätten . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kollektivt aftal . .	1	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	5
Andra organisations- spörsmål	4	72	1	3	—	—	—	—	2	89	—	—	7	164
Arbetstiden	—	—	1	125	—	—	—	—	1	36	—	—	2	161
Personliga förhållan- den	1	24	2	23	—	—	—	—	—	—	—	—	3	47
Arbetares antagande och afskedande . .	6	385	1	35	1	16	—	—	—	—	—	—	8	436
Arbetets anordning .	4	475	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	475
Tolkning af aftal .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	34	—	—	1	34
Andra orsaker . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	—	—	1	50
Summa	35	2,480	20	622	2	33	1	16	17	520	1	1)	76	3,671

kompromiss. Antalet berörda arbetare har varit resp. 22, 8 och 17. Vid dylika konflikter under åren 1903—1908 voro arbetarne städse de ojämförligt starkare, medan år 1909 lönesänkingsstriderna utföllo ungefär lika för arbetsgifvare och arbetare, räknadt efter konflikternas antal. Däremot var under sistnämnda år antalet berörda arbetare mer än fyrdubbelt större i de konflikter, i hvilka arbetsgifvarne hemburo segrern, än i dem, som afslutades enligt arbetarnas fordringar.

Vid *andra lönefrågor* hafva arbetsgifvarne i 6 fall genomdrifvit sina fordringar, arbetarne i 7; antalet berörda arbetare var resp. 983 och 369. 3 hithörande konflikter, berörande 144 arbetare, hafva lösts genom kompromiss.

Beträffande samtliga konflikter angående organisationsspörsmål gäller, att de voro af jämförelsevis ringa betydelse. Arbetsgifvarne voro öfverlägsna i arbetsinställelser rörande *andra organisations-spörsmål*, medan af de 2 *kollektivafstaltstvisterna* den ena utfallit till arbetsgifvarnes, den andra till arbetarnes förmån.

¹⁾ Arbetarnes antal okändt.

Tab. litt. P. Antal arbetsinställelser och däraf berörda arbetare fördelade efter konflikternas varaktighet och resultat.

Varaktighet.	R e s u l t a t.														Summa.
	Arbets- gifvarnes villkor.		Arbetar- nes ford- ringar.		Kompromiss.						Okändt.				
					I hufvud- sak a-g-s villkor.		I hufvud- sak arb- nes ford- ringar.		Med lika efter- gifter.						
Arb. inst.	Arb.	Arb. inst.	Arb.	Arb. inst.	Arb.	Arb. inst.	Arb.	Arb. inst.	Arb.	Arb. inst.	Arb.	Arb. inst.	Arb.		
Högst 7 dagar	16	1,605	9	250	—	—	1	16	9	196	—	—	35	2,067	
8— 14 „	8	712	4	83	1	16	—	—	1	120	—	—	14	931	
15— 30 „	—	—	3	28	—	—	—	—	4	119	—	—	7	147	
31— 90 „	4	89	4	261	1	17	—	—	1	15	—	—	10	382	
91—180 „	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	—	—	1	50	
Öfver 180 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Okänd tid	7	74	—	—	—	—	—	—	1	20	1	—	9	94	
Summa	35	2,480	20	622	2	33	1	16	17	520	1	—	76	3,671	

Af konflikter om *arbetstiden* har 1 blifvit löst enligt arbetarnes fordringar samt 1 genom kompromiss. I tvister angående *personliga förhållanden* hafva arbetsgifvarne segrat i 1 och arbetarne i 2 fall. Vid konflikter rörande *arbetares antagande och afskedande* hafva arbetsgifvarne däremot afgjort varit de starkare, hvarjämte samtliga tvister rörande *arbetets anordning* bilagts på deras villkor.

Varaktighet och resultat. I tab. litt. P meddelas en sammanställning af arbetsinställelsernas varaktighet och resultat till belysande af, i hvad mån arbetsinställelsernas långvarighet kunnat inverka på deras utgång. Här af framgår, att, med hänsyn tagen till arbetsinställelsernas antal, arbetarne varit i det närmaste jämnstarka med arbetsgifvarne i de mera långvariga konflikterna, men att arbetsgifvarne varit öfverlägsna i de kortvariga arbetsinställelserna. Kompromissen framträder, som synes, mest i konflikter af det sistnämnda slaget. Under år 1909 förekom kompromiss däremot öfvervägande vid konflikter af medellång varaktighet och under åren 1903—08 vid långvariga arbetsinställelser. Konflikternas absoluta och procentuella fördelning med hänsyn till varaktighet och resultat belyses närmare af följande tablå:

Antal arbetsinställelser

	afslutade på arbetsgif- varnes vill- kor.		afslutade enligt arbe- tarnes ford- ringar.		afslutade genom kompro- miss.		med okänt resultat.		Summa.	
<i>Varaktighet.</i>	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Högst 7 dagar . . .	16	46	9	26	10	28	—	—	35	100
8—14 „ . . .	8	57	4	29	2	14	—	—	14	100
15—30 „ . . .	—	—	3	43	4	57	—	—	7	100
31—90 „ . . .	4	40	4	40	2	20	—	—	10	100
91—180 „ . . .	—	—	—	—	1	100	—	—	1	100
Öfver 180 „ . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Okänd tid . . .	7	78	—	—	1	11	1	11	9	100
<i>Summa</i>	35	46	20	26	20	26	1	2	76	100

Tager man hänsyn till antalet berörda arbetare, såsom i tab. litt. P jämväl gjorts, framstå arbetsgifvarne såsom öfverlägsna inom de flesta grupper.

Förändring i arbetsstyrkan genom arbetsinställelser. I och för kännedomen om resultatet är slutligen äfven att taga hänsyn till förändringen i arbetsstyrkan till följd af konflikterna. För 73 arbetsinställelser under redogörelseåret föreligger upplysning, om arbetarne efter konfliktens slut återgått till samma arbetsplats eller icke. I 46 fall uppgifvas alla arbetarne hafva återgått, i 20 fall en del och i 7 fall ingen. Fördelningen af arbetsinställelserna i detta hänseende under åren 1903—1910 framgår af efterföljande öfversikt.

Antal arbetsinställelser under åren

	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910
efter hvilkas slut alla arbetarne återgingo	90	118	110	190	155	176	80	46
„ „ „ en del af „	27	58	49	68	104	63	38	20
„ „ „ inga af „	9	25	8	22	17	34	15	7
ang. hvilka uppgift saknas	16	14	22	10	36	29	5	3
<i>Summa</i>	142	215	189	290	312	302	138	76

Anmärkningsvärdt stort är det antal konflikter under år 1910, efter hvilkas slut inga eller endast en del arbetare återgått och hvilka i så måtto haft en för arbetarne mindre gynnsam utgång. Liknande var förhållandet jämväl under åren 1908 och 1909, och skilja sig nu nämnda år härutinnan väsentligt från åren 1903—1907.

Om antalet fall, då nya arbetare, helt eller delvis, antagits under konflikten, lämnar följande öfversikt upplysning.

<i>Antal arbetsinställelser under åren</i>									
	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	
under hvilkas förlopp inga nya arbetare antogos	104	142	127	229	224	211	96	53	
” ” ” delvis nya arbetare antogos	22	44	38	46	53	50	27	14	
” ” ” fullständigt nya arbetare antogos	12	13	8	10	11	20	13	9	
ang. hvilka uppgift saknas	4	16	16	5	24	21	2	—	
<i>Summa</i>	142	215	189	290	312	302	138	76	

6. Arbetsdagar, förlorade genom arbetsinställelser.

Den ekonomiska förlust, som förorsakas genom arbetsinställelser, är det gifvetvis omöjligt att exakt fastställa, enär flera faktorer, till hvilka därvid hänsyn borde tagas, af helt naturliga skäl undandraga sig hvarje noggrannare uppskattning. För bedömande af den förlust, arbetsinställelserna medfört, är man därför hufvudsakligen hänvisad till att söka i görligaste mån utröna antalet arbetsdagar, som genom dem gått förlorade.

En beräkning af de förlorade arbetsdagarnes antal möter emellertid stora svårigheter. Särskildt för de oorganiserade arbetarnes vidkommande saknas ofta direkt upplysning därom, och har då approximativ uppskattning måst göras på grundval af tillgängliga uppgifter om den berörda arbetsstyrkans storlek. För de organiserade arbetarne föreligga däremot i allmänhet tämligen exakta uppgifter från fackföreningarna, grundade på räkenskaperna öfver understöd vid konflikter.

Antalet genom arbetsinställelser förlorade arbetsdagar har för år 1910 beräknats till 39,000.

Förlustens storlek i jämförelse med föregående år belyses af nedanstående öfversikt:

<i>År.</i>	<i>Antal förlorade arbetsdagar.</i>
1903	642,000
1904	386,000
1905	2,390,000
1906	479,000
1907	514,000
1908	1,842,200
1909	11,799,700
1910	39,000

Under år 1910 gingo, såsom nämnts, inalles c:a 39,000 arbetsdagar förlorade för arbetarne till följd af arbetsinställelser.

På de 66 strejkerna kommo sammanlagdt 36,200 förlorade arbetsdagar eller i medeltal per strejk 548. Genom de 5 lockouterna liksom de 5 konflikterna af blandad karaktär gingo för hvardera gruppen tillsammans 1,400 arbetsdagar förlorade eller i medeltal per konflikt 280.

Som synes af ofvanstående tablå, har 1910 att uppvisa ett ojämförligt mindre antal förlorade arbetsdagar än de förut redovisade åren. Betydelsen häraf framgår närmare vid sammanställning af antalet förlorade arbetsdagar med hela antalet vid fabriker, handverk och bergverk sysselsatta arbetare — 379,097 personer enligt 1908 års officiella statistik — då det visar sig, att genom arbetsinställelserna under 1910, inom dit hänförliga näringsgrupper, förlorades i genomsnitt omkring 0.1 arbetsdag per arbetare och år.¹ Till jämförelse må meddelas, att motsvarande siffra för år 1909 var 29.3, för år 1908 4.3 samt för åren 1903—1907 i medeltal c:a 2.25.

Till belysande af i hvad mån de under år 1910 förlorade arbetsdagarna fördela sig på olika näringsgrupper meddelas nedanstående öfversikt.

Antal genom arbetsinställelser förlorade arbetsdagar.

Skogsbruk	600	Transport	4,100
Grufdrift	1,800	Läder-, hår- och gummivaruindustri	200
Annan brytnings- och upptagnings- industri	100	Trävaruindustri	15,100
Närings- och nyttningsämnesindustri	900	Trämasse- och pappersindustri	2,900
Textilindustri	100	Metallindustri	2,700
Beklädnadsindustri	600	Jord- och stenindustri	3,500
	Transport 4,100	Byggnadsindustri	10,500
		Summa	39,000

Som synes företer trävaruindustrien den högsta förlustsiffran; därefter komma byggnadsindustri, jord- och stenindustri samt trämasse- och pappersindustri i nu nämnd ordning. Minsta förlusten däremot anträffas inom jordbruk samt maskin- och skeppsbyggnadsindustri, där antalet förlorade arbetsdagar ej uppgått till 100. Närmast därefter följa i detta afseende annan brytnings- och upptagningsindustri, textilindustri samt läder-, hår- och gummivaruindustri.

Af än större intresse är att beräkna förlusten af arbetsdagar i förhållande till de olika näringsgruppernas produktionsförmåga, uttryckt i antalet utgjorda dagsverken. De uppgifter om an-

¹ Se noten sid. 12.

talet dagsverken, som föreligga i den officiella fabriksstatistiken för år 1908, omfatta emellertid icke alla här ofvan angifna näringsgrupper. Beträffande de industrier, för hvilka dylika uppgifter finnas, meddelas de i efterföljande öfversikt jämsides med det beräknade antalet förlorade arbetsdagar. Därjämte lämnas för de olika industrierna en beräkning af antalet förlorade arbetsdagar i medeltal för år per 1,000 utgjorda dagsverken (under år 1908) äfvensom antalet förlorade arbetsdagar per år och arbetare inom industri och handtverk.

Rörande de i efterföljande tablå ej upptagna näringsgrupper, beträffande hvilka tillförlitliga uppgifter icke föreligga i officiell statistik angående antalet däri anställda arbetare, kan nämnas, att, såsom jämväl framgår af öfversikten å föregående sida, antalet förlorade arbetsdagar i förhållande till antalet inom näringsgruppen sysselsatta arbetare synes hafva varit särskildt högt inom byggnadsindustri, medan flera andra af dessa näringsgrupper ej berördes af någon konflikt under året.

Industrigrupper.	Antal förlorade arbetsdagar under år 1910.	Antal utgjorda dagsverken under år 1908.	Antal förlorade arbetsdagar per 1,000 utgjorda dagsverken under år 1908.	
			Antal förlorade arbetsdagar per år och arbetare inom industri och handtverk.	Antal förlorade arbetsdagar per år och arbetare inom industri och handtverk.
Grufdrift	1,800	3,552,760	0·5	0·14
Annan brytnings- och upptagningsindustri	100	402,680	0·2	0·04
Närings- och njutningsämnesindustri	900	8,265,945	0·1	0·02
Textilindustri	100	8,674,089	—	—
Beklädnadsindustri	600	4,416,981	0·1	0·02
Läder-, hår- och gummivaruindustri	200	1,155,595	0·2	0·05
Trävaruindustri	15,100	13,657,344	1·1	0·24
Trämasse- och pappersindustri	2,900	6,626,267	0·4	0·11
Metallindustri	2,700	7,936,654	0·3	0·05
Jord- och stenindustri	3,500	8,696,058	0·4	0·10

De uppgifter, som å de utsända frågeformulären lämnats om *förlorad arbetslön och till arbetarne utbetaldt understöd*, hafva icke varit tillräckligt fullständiga för att kunna läggas till grund för statistiska sammanställningar. Rörande förlorad arbetslön kan emellertid en approximativ uppskattning verkställas med ledning af uppgifterna om de förlorade arbetsdagarnes antal och på grundval af hvad man känner om den genomsnittliga inkomsten för arbetarne. Som nyss omnämnts, har antalet genom konflikter förlorade arbetsdagar under redogörelseåret utgjort 39,000, och under förutsättning af en genomsnittlig dagsinkomst per arbetare af 3·5 okr. — ett

belopp, som med all säkerhet icke är för högt beräknadt — skulle alltså arbetarnes löneförlust genom 1910 års konflikter hafva uppgått till c:a 136,500 kr. I fråga om utbetaladt understöd hafva, i hvad angår Landsorganisationen, för åren 1903—1908 uppgifter varit att tillgå i den berättelse öfver dess verksamhet, som Landssekreteriatet årligen förelägger representantskapet. Beträffande åren 1909 och 1910 hafva emellertid dylika uppgifter lämnats från Landssekreteriatet direkt. För utom Landsorganisationen stående fackförbund hafva därjämte i vissa fall uppgifter om utbetaladt understöd varit tillgängliga. På grundval häraf är uppgjord följande sammanställning af svenska fackorganisationers utgifter för strejker och lockouter under åren 1903—1910.

	Kr.
1903	600,390·98
1904	683,232·67
1905	3,459,284·11
1906	840,476·51
1907	851,101·89
1908	2,903,007·83
1909	7,710,007·00
1910	923,719·70

Af den för år 1910 anförda summan — 923,719·70 kr. — torde högst en femtedel afse under året inträffade konflikter, medan återstoden utgått som understöd till af sviter efter 1909 års arbetsstrider drabbade arbetare.

För de anförda utgifternas bestridande hafva organisationerna att tillgå dels fonder, som bildas af ordinarie kontingenter från fackföreningarnas medlemmar, dels vid större konflikter extra uttaxeringar.

Därtill komma frivilliga bidrag från andra organisationer, från enskilda gifvare och från utlandet. Konfliktunderstöden från utlandet under åren 1903—1910 hafva uppgått till:

	Kr.
1903	7,120·00
1904	—
1905	238,466·74
1906	—
1907	443·45
1908	29,110·54
1909	2,424,602·38
1910	—

7. Aftalsbrott vid arbetsinställelser.

Såsom i förut publicerade redogörelser för i riket inträffade arbetsinställelser framhållits, hafva de uppgifter, som å de besvarade frågeformulären förelegat om aftals- och kontraktsbrott vid arbetsinställelser, icke sällan varit bristfälliga eller hvarandra motsägande. Det har därför syntts vara af intresse att med hjälp af tillgängligt material (aftal, protokoll, tidningsnotiser m. m.) komplettera nämnda uppgifter i syfte att vinna en i görligaste mån fullständig kännedom om förekomsten af aftalsbrott, och hafva i föregående publikationer på grundval af detta material baserats redogörelser för förekomsten af aftalsbrott.

Jämväl beträffande 1910 års arbetsinställelser har det syntts vara af väsentligt intresse att verkställa en undersökning af de särskilda fall, då från någondera sidan framställts beskyllning för aftalsbrott å motpartens sida. I betraktande därpå, att parternas egna uppgifter, äfven om de, som nämnt, ofta äro med hvarandra icke öfverensstämmande och högst sällan afse ett uttryckligt erkännande af begånget aftalsbrott, likväl jämförda med hvarandra och med öfriga föreliggande upplysningar rörande den uppgifna aftalskränkningen medgifva en ganska klar inblick i själfva rättsfrågan, har i tab. litt. Q upprättats en sammanställning af de data, som föreligga för hvarje särskildt fall.¹

Det framgår af öfversikten, att af de 24 arbetskonflikter, i samband med hvilka aftalsbrott uppgifves hafva ägt rum, 8 tillhöra näringsgrenen husbyggnad och 2 näringsgrenen sågverk, samt att de öfriga falla inom skilda näringsgrenar.

Af tablån inhämtas vidare, att arbetarna enligt motpartens uppgift begått aftalsbrott i 17 fall, hvaraf i 8 fall genom arbetets nedläggande utan föregående förhandlingar i strid mot stadgande härom i kollektivafstal. I 3 fall uppgifves arbetsnedläggelse hafva skett i strid mot upprättadt skriftligt personligt aftal, i 2 fall i strid mot muntligt aftal och i 1 fall trots lagligt tjänstehjonsförhållande. Återstående 3 fall, då mot arbetarna framställts beskyllning för aftalsbrott — samtliga brott mot kollektivafstal — hänföra sig till aftalets uppsägning före den härför stadgade tiden, försummelse att iakttaga aftalad arbetstid samt arbetsnedläggelse i samband med aftalsstridig fordran å afskedande af arbetare.

¹ De särskilda fallen äro i tab. litt. Q införda i kronologisk ordning efter tiden för arbetsinställelsens början, sådan denna angifvits i tabellen bland bilagorna.

Tab. litt. Q. Sammanställning af uppgifter om aftals-

Näringsgren.	Arbetsgifvarnas	Arbetarnas	Aftalsbestämmelser.	Anmärkningar.
	uppgifter angående aftalsbrott.			
1. Kakelfabrik.	Ag. fordrade, att a., innan ackordsförskott utbetalades, skulle fullborda arbetet, enär eljest icke kunde afgöras, huruvida de hade några inestående fordringar å ackordsöfverskott. A. förklarar hafva begått aftalsbrott genom att »lämna arbetsplatsen utan orsak».	Ag. vägrade utbetala ackordsförskott, innan arbetet vore fullbordadt.	Kollektivaftalet föreskrifver, att afföningen skall utbetalas veckovis i form af förskott å det efter akord intjanta beloppet. För slitande af tvister, som ej kunna afgöras af organisationerna, skall skiljenämnd tillsättas, hvars dom är bindande.	
2. Glasbruk.	Ag. ändrade prislistan för att bringa ackordspriserna till öfverensstämmelse med dem, som voro gällande vid andra glasbruk.	Ag. sänkte ackordsprisen under hvad i aftalet fastställts med c:a 5 %.	—	²⁾ Tvisten löstes därmed att vissa akord sänktes, hvaremot a. tillförsäkrades arbete under 10 månader af året.
3. Garfveri.	A. begingo aftalsbrott, i det de — till följd af uppsägning af två a., som förfarit vårdslöst med arbetsmateriel — omedelbart nedlade arbetet.	A. erkänna aftalsbrottet.	Enligt kollektivaftalet äger ag. rätt att fritt antaga och afskeda a., och skola vid konflikt förhandlingar föras mellan parterna samt ev. deras hufvudorganisationer, innan arbetet får nedläggas.	
4. Husbyggnad.	Vid ags »af särskilda omständigheter påkallade vägran» att utlämna arbete på akord nedlades arbetet omedelbart utan iakttagande af aftalets föreskrifter angående tvisters biläggande.	A. erkänna, att arbetsinställelsen vara aftalsstridig.	Enligt kollektivaftalets skola tvister angående aftalets tolkning, därest de ej kunnat biläggas omedelbart och endera parten det påyrkar, hänskjutas till skiljenämnd. Ang. ackordsarbete föreskrifves, att allt arbete, hvarå pris finnes utsatt i fastställd ackordsprislsta, helst bör utföras på akord.	⁴⁾ Skiljenämnd förklarade a. hafva begått aftalsbrott, men kunde det »läggas ag. till men, att han genom sin underlåtenhet att delgifva laget de skäl han ansåge föreligga för sin vägran att lämna det begärda akordet, föranledt till att laget fått den uppfattningen, att han icke under några förhållanden vore sinnad medgifva akord».
5. Grustag.	A. bröto aftalet genom att nedlägga arbetet utan förhandlingar.	—	—	Muntligt aftal.
6. Måleriarbete.	Ag. ansågo aftalet redan vara brutet därigenom att a. deltog i storstrejken 1909.	Ag. följde ej aftalet i afseende på förhöjning af timlönen.	Kollektivaftalet föreskrifver, att timlönen fr. o. m. 1 ⁴ 1910 skulle höjas från 52 till 55 öre.	⁶⁾ Tvisten slöts därmed att parterna enades om att aftalet skulle gälla.

brott i samband med arbetsinställelser under år 1910.

Näringsgren.	Arbetsgifvarnas	Arbetarnas	Aftalsbestämmelser.	Anmärkningar.
	uppgifter angående aftalsbrott.			
7. Husbyggnad.	A. begingo aftalsbrott, i det de utan förhandlingar nedlade arbetet, emedan en a., enligt af ag. vid arbetets början meddeladt förbud, ej fick å arbetsplatsen införa spirituosa.	A., hvilka tillhörde byggnadsfacket, ansågo sig icke bundna af en öfverenskommelse, som träffats mellan ag. och ägaren till den verkstad, där arbetet pågick, om att Verkstadsföreningens ordningsregler i detta fall skulle tillämpas — själfva hade de icke med ag. härom ingått något aftal.	Enligt byggnadsaftalet är förtäring af spirituosa förbjuden »under arbetstiden» — det afhandlade fallet gällde måltidsrast. Sveriges Verkstadsförenings »gemensamma verkstadsregler» gifva verkstaden rätt att omedelbart skilja från arbetet den, som inför rusdrycker i verkstaden. I enlighet med byggnadsaftalet få meningskiljaktigheter angående aftalets tolkning eller tillämpning ej föranleda arbetsnedläggelse, utan skola, därest de ej genom förhandlingar omedelbart kunnat biläggas och endera organisationen det påyrkar, hänskjutas till skiljenämnd.	⁷⁾ Konflikten slöts därmed att styrelsen för arbetarnes organisation ålade dem att omedelbart återgå i arbetet.
8. Husbyggnad.	Ag. lämnar samma uppgifter som a., men anser aftalsbrott ej vara begånget.	Ag. vägrade att betala de på arbetsplatsen aftalsenligt gällande ackordsprisen, som voro högre än motsvarande lönesatser enligt det å arbetarnes hemort gällande aftal.	Kollektivaftalet: »Vid tillfälle, då arbetsgifvare utför arbete på plats, där lokalaftal med Centrala Arbetsgifvareförbundet ej finnes upprättadt, skall det på denna ort eventuellt gällande aftal, förutsatt att detta ingåtts mellan arbetsgifvare och arbetarnes organisation på platsen, tillämpas i hvad det afser arbetstid och löneförmåner».	⁸⁾ Tvisten löstes genom öfverenskommelse, att arbetet skulle utföras mot timpenning eller vid arbetsplatsengällande ackordspris.
9. Jordbruk.	A. nedlade arbetet, trots det de voro lagstadda.	---	---	---
10. Bageriarbete.	---	Ag. vägrade att i enlighet med ingången öfverenskommelse vid lokalaftalets utlöpande underteckna nytt aftal med förhöjd veckolön och minskad arbetstid.	Enligt år 1909 träffad öfverenskommelse skulle det då gällande lokalaftalet förlängas från 1 ^a 1910 till 1 ^a 1912 i delvis förändrad form: veckolönen skulle höjas med c:a 5 % och arbetstiden minskas från 60 till 58 timmar pr vecka.	---
11. Sågverk.	A. nedlade arbetet i strid med skriftliga personliga kontrakt.	A. erkänna aftalsbrottet.	---	---
12. Husbyggnad.	---	Ag. vägrade utbetala inestående aflöning.	Enligt kollektivaftalet skall aflöning utbetalas hvarje vecka.	---

Tab. litt. Q. Sammanställning af uppgifter om aftals-

Näringsgren.	Arbetsgifvarnas	Arbetarnas	Aftalsbestämmelser.	Anmärkningar.
	uppgifter angående aftalsbrott.			
13. Husbygg- nad.	A. nedlade arbetet i strid med skriftliga personliga kontrakt.	—	—	
14. Filtfabrik.	A. nedlade arbetet, emedan ag. vägrade afskeda en a., som skulle ha vållatsina kamrater obehag och gjort sig skyldig till förseelse mot ag. i sitt arbete. Ag. och a. hade ömsesidigt öfverenskommit att respekttera de i ett föregående aftal stipulerade bestämmelserna, ehuru a. utgått ur organisationen.	A. förklara, att något aftalsbrott ej blifvit begånget.	Kollektivaftalet: »Giltiga grunder för afskedandet af arbetare må afgöras af arbetsgifvaren». Ag. äger »rätt att antaga arbetare, äfven om de ej tillhöra fackföreningen, och må dessa arbetare icke på något sätt mot sin vilja intvingas i sådan eller hindras i sitt arbete».	
15. Schaktnings- arbete.	Arbetsledaren ansåg sig ej skyldig utbetala de för kommunens arbetare eljest gällande lönerna, emedan arbetet hade karaktär af extra arbete, för hvilket särskildt anslag utgick till lindrande af arbetslöshet.	Vid öfverenskommelse med a. om ett arbetes utförande på ackord följde ag. ej gällande kollektivaftal, hvilket föreskref viss garanterad timlön.	—	
16. Skofabrik.	A. bröto aftalet genom att — utan föregående förhandlingar — vid öfvergång till ny arbetsmetod vägra arbeta mot af ag. erbjudet ackord, hvarom underhandling begärts af ag. Detta föranledde, att arbetet afstängdes.	Ag. proklamerade lockout utan att aftalsenliga förhandlingar dessförinnan ägt rum.	Kollektivaftalet: »Priser, somej äro i prislistan upptagna, samt å arbeten, som genom ändrade arbetsmetoder kunna förekomma, bestämmas af ag. samt af afdelningen utsedda trenne ombud», hvilka bilda en förhandlingskommitté. Uppnås icke enighet inför denna, hänskjutes ärendet till resp. organisationer. Innan sådan förhandling ägt rum, »får icke någon ting företagas, som kan störa arbetets gilla gång».	¹⁶⁾ Arbetet upptogs, sedan priserna faststälts genom ömsesidiga eftergifter.
17. Husbygg- nad.	—	Ag. affordrade a. personliga kontrakt, hvarigenom de förbundo sig att arbeta för lägre ackordspriser än det mellan parternas organisationer ingångna kollektivaftalet stadgade.	—	¹⁷⁾ Arbetet återupptogs enligt a:s uppgift i öfverensstämmelse med aftalets bestämmelser.
18. Husbygg- nad.	A. begingo aftalsbrott genom att utan föregående uppsägning nedlägga arbetet, emedan afdrag gjorts å ett ackord. För annat af samma arbetare utfördt arbete hade betalats för stort belopp.	Ag. vägrade ställa sig förlikningsnämnds beslut — angående utbetalande af ackordsöfverskott — till efterrättelse.	Enligt kollektivaftalet äro parterna skyldiga att ställa sig af nämnd fastställd förlikning till ovillkorlig efterrättelse. Arbetet får ej nedläggas utan att förhandlingar ägt rum.	¹⁸⁾ Enligt a. utbetaltes den omstridda summan af ag:s organisation.

brott i samband med arbetsinställelser under år 1910.

Näringsgren.	Arbetsgifvarnas	Arbetarnas	Aftalsbestämmelser.	Anmärkningar.
	uppgifter angående aftalsbrott.			
19. Sågverk.	A. begingo aftalsbrott, i det de utan föregående underhandling inställde arbetet för att genomdrifva förkortning af arbetstiden.	— —	Enligt kollektivaftalet må meningsskiljaktigheter angående aftalets tillämpning ej föranleda till något som helst störande ingrepp i arbetets gång, utan skall därom förhandlas mellan parterna och ev. deras organisationer.	
20. Trämassefabrik.	A. iakttago ej den genom kollektivaftal fastställda arbetstiden.	— —	— —	20) Konflikten löstes enligt ag:s uppgift därigenom att a. fogade sig efter aftalets bestämmelser.
21. Grufdrift.	På grund af a:s afskedande nedlades arbetet i strid med skriftliga personliga kontrakt, hvilka stadgade absolut förbud mot arbetsinställelse.	— —	— —	
22. Barberaryrket.	Vid vägran från ag:s sida att låta en tvist angående en arbetares afskedande hänskjutas till skiljedom, med mindre a. deponerade visst belopp till täckande af utgifterna för skiljenämnden, uppsade a. aftalet, ehuru c:a 3 år af dess giltighetstid återstodo.	— —	Kollektivaftalet: »Detta aftal gäller under en tid af tre år f. o. m. 1/3 1910 t. o. m. 21/5 1913 och anses förlängdt ett år i sänder, därest icke skriftlig uppsägning sker senast 3 månader före utlöpningsdagen». Vid meningsskiljaktighet angående tolkning eller tillämpning af aftalet »öfverlämnas sådan tvist till en af parterna gemensamt tillsatt förliknings- och skiljenämnd».	
23. Husbyggnad.	A. nedlade arbetet utan aftalsenliga förhandlingar.	Ag. vägrade följa gällande prislista i afseende på procentuell förhöjning af lönen för arbete å viss i kollektivaftalet angifven ort.	Enligt aftalet skall förslitande utaf aftalstvister, som ej kunna afgöras af organisationerna, enskiljenämnd tilläggas, hvars utslag är bindande.	23) Sedan lönen höjts i enlighet med aftalet, upptogs arbetet.
24. Luffjäderfabrik.	A. iakttago ej »gångse och öfverenskommen uppsägningstid».	A. förklara aftalsbrott ej föreligga.		24) Muntligt aftal.

De aftalskränkningar, för hvilka arbetsgifvarna beskyllas, gälla i samtliga fall kollektivaftal och, närmare bestämdt, lönebestämmelser i kollektivaftal, med undantag dock af ett fall, då lockout uppgifves hafva proklamerats utan iakttagande af kollektivaftalets föreskrift om förhandling. Brotten mot bestämmelser om lönen uppgifvas hafva bestått i vägran att utbetala lön eller ackordsförskott, nedsättning af lönen under hvad i aftalet fastställts, eller vägran att höja densamma enligt föreskrift i aftalet samt vägran att iakttaga föreskrifven löneform (ackords- i st. f. timlön).

Skiljenämnds utslag i fråga om aftalsbrott föreligger endast i ett fall, då arbetarna förklarades hafva brutit ingånget kollektivaftal. I tvänne andra fall erkännes aftalsbrott af vederbörande part, nämligen arbetarna. I huru många fall eljest aftalsbrott verkligen föreligger, låter sig gifvetvis icke alltid med visshet afgöra och hänvisas för närmare kännedom härom till de i öfversikten meddelade data. Påpekas må här endast, att den öfverensstämmelse, som förefinnes mellan parternas egna uppgifter, i regel icke rör själva sakförhållandet, utan hänför sig till frågan därom, huruvida den ifrågavarande handlingen är att anse såsom aftalsstridig eller ej.

8. Förhandling, medling och skiljedom.

Rörande frågan om förekomsten af förhandlingar före arbetsinställelses utbrott föreligga uppgifter för ej mindre än 72 af samtliga 76 arbetskonflikter under året. Af dessa framgår, att 58 arbetsinställelser föregåtts af förhandlingar parterna emellan, under det att dylika icke ägt rum i endast 14 fall.

I ofvannämnda 58 fall torde emellertid ingå flere sådana, där förhandling i egentlig mening icke ägt rum, i det att arbetarne endast inlämnat en framställning om ändring i arbetsvillkoren, hvar på arbetsgifvaren svarat med omedelbart afslag. Sistnämnda fall torde dock kunna räknas såsom »förhandling» i den mening, att motparten därigenom blifvit varskodd om arbetsnedläggelsens etablerande.

Om förhandlingar vid arbetskonfliktens slut gifva de lämnade svaren icke alltid nöjaktig upplysning. Frågeformulären hafva nämligen innehållit direkt förfrågan endast om skiljedom eller medling af utomstående förekommit, men däremot icke om öfriga förhandlingsformer vid arbetskonfliktens biläggande, såsom underhandlingar mellan parternas organisationer, särskilda förhandlingskom-

mittéer m. m. I de flesta fall hafva dock meddelanden lämnats om sättet för konfliktens biläggande, ehuru icke så fullständigt och exakt, att de lämnade uppgifterna kunnat göras till föremål för en närmare statistisk behandling.

Det vanliga förfaringsättet vid arbetskonflikters avslutande har varit *underhandling mellan parterna*, direkt eller genom delegerade; i de flesta fallen hafva dessa parter utgjorts af arbetsgifvaren och delegerade för fackförbundets afdelning på platsen. Ofta hafva där. vid arbetsgifvaren och fackföreningens delegerade biträdts af representanter från vederbörande arbetsgifvareförening — där sådan funnits — resp. fackförbund. Faktiskt hafva underhandlingarna — åtminstone vid mera betydande konflikter — kommit att föras mellan representanter för vederbörande *arbetsgifvareförening* och *fackförbund* äfvensom för Landssekreteriatet.

Vid alla större konflikter komma sålunda representanter från *vederbörande centralorganisationer* allt oftare att medverka.

Under redogörelseåret har *skiljenämnd* konstituerats för arbetsinställelses biläggande i ett, nämligen följande fall:

I enlighet med riksstalets inom byggnadsindustrien bestämmelser hänsköts tvisten af arbetsgifvaren till den permanenta skiljenämnden inom denna industri (4 ledamöter, af hvilka hvardera sidan utser 2, samt en opartisk ordförande). Skiljedomens innehöll, att arbetarne begått aftalsbrott genom att förklara blockad med åsidosättande af aftalets föreskrift om skiljedomsförfarande.

Konflikt
nr 15.

Att skiljedom för tvistefrågors lösning ej kommit till användning i större utsträckning torde i allmänhet hafva sin förklaring uti parternas ovillighet att i rena intressetvister, hvilka gifvetvis utgöra det öfvervägande flertalet, underkasta sig skiljedom af utomstående.¹

Vid 4 arbetskonflikter under år 1910 hafva *statens förlikningsmän* medverkat till tvistens lösning. Härvid medräknas emellertid endast de fall, då förlikningsmannen direkt bidragit till konfliktens biläggande, men icke de fall, då han endast sammanfört parterna till förhandling eller medverkat på något tidigare stadium af förhandlingarna utan att taga del i deras slutförande.

¹ Uppmärksammas bör, att här endast är fråga om, när skiljedomsförfarande kommit till användning för att bilägga en utbruten, öppen konflikt, men däremot icke om den relativt vanligare förekomsten af dylikt förfarande för att slita tvister mellan arbetsgifvare och arbetare, där störande afbrott i arbetet ej ägt rum.

9. Arbetsinställelser vid statens och kommuners arbeten m. m.

Af intresse torde vara att särskildt notera de arbetsinställelser, som inträffat vid statens, kommuners och andra offentliga arbeten, hufvudsakligen vid kommunikationsverk samt gas-, elektricitets-, vattenlednings- och renhållningsverk o. d. För såvidt som arbetets plötsliga upphörande är förenadt med någon fara för samhället eller öfver hufvud taget med stora olägenheter, plägar man ock benämna dylika arbetsinställelser »allmänfarliga». Emellertid är det ytterst vanskligt att i hvarje fall afgöra, om en arbetskongflikt är »allmänfarlig» eller icke, och gränsen mellan det förra och senare slaget af arbetsinställelser måste i viss mån dragas godtyckligt. Under år 1910 inträffade vid arbeten af offentlig karaktär endast en arbetsinställelse, nämligen följande:

Kongflikt Strejk af grofarbetare vid gaturegleringsarbete i Landskrona, påbörjad den 23 juli
n:r 43. och resulterande i att nya arbetare antogos.

Résumé.

Caractère, nombre et étendue des conflits. D'après les renseignements parvenus à l'office du travail, il y a eu en Suède 76 conflits avec suspension de travail (grèves et lock-outs) pendant l'année 1910. Le tableau ci-dessous fait ressortir la répartition des grèves et des lock-outs en comparaison avec les années précédentes, ainsi que le nombre des patrons et des ouvriers atteints.

Années.	Grèves.			Lock-outs.			Conflits de caractère divers.			Totaux.		
	Nombre des grèves.	Nombre des patrons atteints.	Nombre des ouvriers atteints.	Nombre des lock-outs.	Nombre des patrons atteints.	Nombre des ouvriers atteints.	Nombre de ces conflits.	Nombre des patrons atteints.	Nombre des ouvriers atteints.	Nombre des conflits avec cessation de travail.	Nombre des patrons atteints.	Nombre des ouvriers atteints.
1903	109	256	5,970	16	96	982	17	126	17,619	142	478	24,571
1904	169	388	8,299	12	62	1,218	34	153	2,731	215	598	12,248
1905	152	325	13,186	12	12	456	25	510	19,264	189	847	32,906
1906	239	668	15,050	8	12	560	43	49	3,045	290	729	18,655
1907	243	498	11,278	23	37	5,669	46	283	6,593	312	818	23,540
1908	229	473	17,187	38	125	2,672	35	826	20,498	302	1,424	40,357
1909	102	7,707	229,248	22	451	71,364	14	30	1,137	138	8,188	301,749
1910	66	127	3,420	5	5	101	5	14	150	76	146	3,671

En 1910, le nombre des conflits avec suspension de travail a donc été moindre que pendant les années antérieures (1903—1909) pour lesquelles il existe des statistiques officielles; aussi l'étendue de ces conflits, au point de vue du nombre des patrons et des ouvriers atteints, a été considérablement moindre que les années précédentes. L'état paisible de l'année est à regarder comme une réaction après les grands conflits de travail en 1909.

Le nombre moyen des ouvriers impliqués dans chaque grève a été de 52, dans chaque lock-out de 20, et dans chaque conflit de caractère mixte, indéterminé ou non indiqué, de 30. Le nombre des patrons atteints par chaque grève a été de 2, par chaque lock-out, de 1 et, par chaque conflit de caractère mixte, de 3 environ. En moyenne, les grèves ont donc eu une étendue plus considérable que les lock-outs et les conflits divers.

La plupart des conflits — 93 % du total — ont atteint un nombre minime de patrons ou 5 au maximum; en 1909 le nombre relatif correspondant était 84 %. Le nombre moyen des patrons pour chaque conflit a été moindre que pendant les années précédentes ou 1.9.

Un peu plus de la moitié, soit 59 % des conflits ayant entraîné une suspension de travail, ont atteint au plus 25 ouvriers. L'année précédente, par contre, ces conflits très limités figuraient environ pour le tiers.

Si l'on compare le nombre total des ouvriers atteints au nombre total des conflits, on obtient comme moyenne par conflit 40 ouvriers en 1910, et ce chiffre est inférieur au plus faible des chiffres correspondants pendant la période 1903—1909.

Répartition des conflits par groupes d'industries. On a constaté une augmentation relative des conflits avec cessation de travail pendant l'année 1910 comparée avec les années 1903—1909, dans l'industrie du bâtiment, l'industrie des denrées alimentaires et l'industrie de la pâte de bois et du papier, pendant que surtout l'agriculture et les constructions de machines et constructions navales ont été touchées par des conflits peu nombreux. D'ailleurs il faut remarquer que dans bien des groupes d'industrie aucune cessation de travail n'a eu lieu pendant l'année en question.

Si l'on compare le nombre des ouvriers atteints par les conflits dans chaque groupe d'industries, et le nombre total des ouvriers employés respectivement dans les mêmes groupes d'après les statistiques officielles de 1908, il résulte que les conflits avec suspension de travail ont eu la plus grande extension dans l'industrie de la pâte de bois et du papier, l'exploitation des mines ainsi que dans les exploitations forestières avec respectivement 20·2, 11·5 et 9·6 % d'ouvriers directement atteints sur 100 ouvriers employés. Les conflits les plus limités se sont produits dans le groupe d'industrie des constructions de machines et constructions navales.

Les groupes d'industries les plus éprouvés en proportion de leur importance avaient été, en 1909, l'industrie des exploitations des mines, les industries des articles en cuir, en cheveu, et en caoutchouc, ainsi que les industries chimiques, avec respectivement 83·2, 82·6 et 79·4 % d'ouvriers atteints par les conflits.

Causes des conflits. La plupart des conflits a été provoquée par des questions de salaire; cependant le nombre de ces conflits a diminué relativement au nombre total, surtout concernant les conflits pour cause de diminution de salaire, mais aussi, quoique à moindre degré, les conflits, causés par des demandes d'augmentation de salaire. Au contraire les cessations de travail qui tiennent «d'autres questions de salaire», ont les mêmes chiffres relatifs correspondants que les années précédentes. Quant aux questions syndicales, celles qui regardent les contrats collectifs, ont relativement diminué en 1910, comme pendant les trois années antérieures. Par contre une augmentation a eu lieu dans le groupe «d'autres questions syndicales». Aucun conflit de liberté syndicale ne s'est établi pendant l'année. Concernant les autres conflits, on a constaté une augmentation considérable dans les grèves à propos de réintégration ou de renvoi des ouvriers et de questions personnelles. Aussi les conflits de l'organisation du travail ont relativement augmenté. Les cessations de travail concernant les interprétations des contrats et le temps de travail ont diminué.

Durée des conflits. Presque la moitié des conflits ont duré moins d'une semaine, et 74 % de la totalité moins d'un mois.

En comparaison avec les années 1903—1909, le nombre des conflits qui ont duré plus de 3 mois, paraît avoir été moindre, en proportion, pendant l'année 1910, soit 1 % contre 7 % antérieurement.

Un nombre d'ouvriers relativement beaucoup moindre que précédemment ont été atteints par des conflits de longue durée (supérieure à 3 mois), soit environ 1 % de tous les ouvriers impliqués dans des conflits, contre 16 % environ durant les années 1903—1909.

Résultats principaux. Le tableau ci-dessous permet de comparer les résultats principaux des conflits pendant la période 1903—1910.

Années.	Nombre des conflits									
	terminés en faveur des patrons.		terminés en faveur des ouvriers.		terminés par transac- tion.		avec résul- tat inconnu.		Total.	
	Nombre.	%	Nombre.	%	Nombre.	%	Nombre.	%	Nombre.	%
1903	37	26	45	32	47	33	13	9	142	100
1904	63	29	68	32	73	34	11	5	215	100
1905	47	25	71	38	53	28	18	9	189	100
1906	73	25	116	40	90	31	11	4	290	100
1907	70	22	93	30	126	40	23	8	312	100
1908	94	31	80	27	115	38	13	4	302	100
1909	61	44	33	24	38	28	6	4	138	100
1910	35	46	20	26	20	26	1	2	76	100

Ce tableau accuse, dans la dernière année, une augmentation de la proportion des victoires d'une des parties, tandis que les transactions ont diminué. Déjà en 1907 on constatait une diminution des victoires ouvrières par rapport à l'année précédente, et en 1908, 1909 et 1910 les patrons l'emportaient de beaucoup sur les ouvriers. Cependant ceux-ci ont eu un peu plus de succès pendant l'année en question qu'en 1909. Environ la moitié des conflits sont terminés aux conditions des patrons, pendant que les ouvriers ont emporté la victoire dans un quart du nombre total des cessations de travail en 1910.

Dans l'ensemble, on peut dire que la supériorité des ouvriers dans les conflits, qui s'était nettement manifestée durant la période 1903—1907, s'est changée en infériorité. Si l'on regarde surtout au nombre des ouvriers atteints par les différents résultats, la victoire des patrons s'affirme éclatante. En 1910 68 % des ouvriers impliqués dans les conflits ont dû accepter les conditions des patrons. Cependant, en comparaison avec 1909 on peut constater un changement des résultats en faveur des ouvriers.

Etendue et résultats des conflits. En rapprochant les résultats des conflits du nombre des ouvriers atteints, il apparaît que les patrons l'ont emporté sur les ouvriers dans tous les groupes de conflits, à l'exception pourtant des conflits embrassant 5 ouvriers au maximum, dans la plupart desquels ceux-ci ont eu le dessus. La victoire des patrons pourtant a été surtout fréquente dans les conflits les plus importants, constatation qui s'appliquerait également aux années 1907 et 1908 quoiqu'à un moindre degré que pour les années 1909 et 1910.

Influence de l'organisation des ouvriers sur les résultats. L'influence des organisations des ouvriers sur les résultats se révèle par une proportion moins défavorable pour les ouvriers, lorsque ceux-ci étaient syndiqués, soit 33 % de victoires à leur actif, contre 40 % à l'actif des patrons. Avec les ouvriers non syndiqués on n'enregistre que 13 % de résultats à leur avantage, contre 54 % à l'avantage des patrons.

Causes et résultats. Dans les conflits à propos d'augmentation de salaire, «d'autres questions syndicales», de réintégration ou de renvoi d'ouvriers et d'organisation du travail, ce sont les patrons qui l'ont emporté le plus souvent.

Causes principales.	Nombre des conflits								Totaux.	
	terminés en faveur des patrons.		terminés en faveur des ouvriers.		terminés par transaction.		avec résultat inconnu.			
	Nom- bre.	%.	Nom- bre.	%.	Nom- bre.	%.	Nom- bre.	%.	Nom- bre.	%.
Augmentation de salaire	12	46	4	16	10	38	—	—	26	100
Diminution de salaire	1	20	3	60	1	20	—	—	5	100
Autres questions de salaire	6	36	7	41	3	17	1	6	17	100
Liberté syndicale	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Demande de contrat collectif . . .	1	50	1	50	—	—	—	—	2	100
Autres questions syndicales	4	56	1	15	2	29	—	—	7	100
Questions personnelles	1	33	2	67	—	—	—	—	3	100
Heures de travail	—	—	1	50	1	50	—	—	2	100
Réintégration ou renvoi d'ouvriers	6	76	1	12	1	12	—	—	8	100
Organisation du travail	4	100	—	—	—	—	—	—	4	100
Interprétation de contrats	—	—	—	—	1	100	—	—	1	100
Causes diverses	—	—	—	—	1	100	—	—	1	100
Total	35	46	20	26	20	26	1	6	76	100

Dans les conflits au sujet de diminution de salaire, d'autres questions de salaires et de questions personnelles les ouvriers ont eu plus de succès que les patrons.

L'évolution est surtout remarquable en ce qui concerne les conflits provoqués par des demandes d'augmentation de salaire, où le nombre des victoires ouvrières est allé en augmentant pendant la période 1903—1906 pour diminuer ensuite pendant les quatre années suivantes, au point de vue absolu comme au point de vue relatif.

Durée et résultats des conflits. En rapprochant la durée des conflits et les résultats, on voit que, sous le rapport du nombre des conflits, les ouvriers ont été à peu près de même force que les patrons dans les conflits de moyenne durée, mais que les patrons ont eu le dessus dans les conflits de courte durée. Les transactions sont intervenues plutôt dans les conflits de durée courte.

Nombre de jours chômés par suite des conflits. Le nombre des jours chômés à cause de conflits du travail pour toute la période 1903—1910 s'est élevé à environ 18,091,900. Ils se repartissent de la manière suivante:

Années.	Nombre de jours chômés.
1903	642,000
1904	386,000
1905	2,390,000
1906	479,000
1907	514,000
1908	1,842,200
1909	11,799,700
1910	39,000

En rapprochant le nombre des jours chômés, dans l'industrie, du nombre total des ouvriers employés dans l'industrie — 379,097 d'après les statistiques

officielles de 1908 —, on voit que la moyenne par ouvrier a été, en 1910 de 0·1 jours chômés à cause de conflits. En comparaison, on peut noter que le chiffre correspondant pour 1909 était 29·3, pour 1908 4·3 et que la moyenne pour la période 1903—1907 était 2·25.

Infractions aux contrats. Les parties se sont plaintes d'infractions de contrats dans 24 cessations de travail, dont 13 sont importées aux patrons et 7 aux ouvriers, et 4 aux deux parties. Dans 3 cas seulement les infractions de contrats ont été avouées, chaque fois par les ouvriers.

Négociation, conciliation et arbitrage. Sur la question de savoir si des négociations ont précédé la cessation du travail, on a reçu des renseignements au sujet de 72 conflits. On voit que dans 18 % des cas les grèves ou les lock-outs ont éclaté sans négociations préalables.

En 1910, on a eu recours à l'arbitrage dans 1 cas, contre respectivement 5, 3, 3, 7, 5, 6 et 2 dans chacune des années de 1903 à 1909. En outre, en 1910, la solution de 4 conflits est due à l'intervention des médiateurs officiels.

Tab. I. Arbetsinställelsor, påbörjade under år

Näringsgrenar.	Antal arbetsinställelsor påbörjade under				Summa arbetsinställelsor.	Karakär.			Orsaker.		
	1:sta kvar-talet.	2:dra kvar-talet.	3:dje kvar-talet.	4:de kvar-talet.		Strej-ker.	Lock-outer.	Blandade eller obe-stäm-bara.	Löne-frå-gor.	Orga-nisa-tions-spörs-mål.	Andra och okända or-saker.
Jordbruk	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	1
Skogsbruk	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—
Grufdrift	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—
Annan brytnings- och upptagningsindustri. .	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—
Bagerier	3	2	1	—	6	6	—	—	4	2	—
Sockerbruk	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—
Charkuterier	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—
Textilindustri	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	1
Skrädderier och sömnadsfabriker	—	1	—	—	1	—	—	1	—	1	—
Skotillverkning	—	1	2	—	3	2	1	—	3	—	—
Barberareyrket	—	—	2	—	2	1	—	1	1	—	1
Garfverier och läderfabriker	2	—	—	—	2	2	—	—	1	—	1
Sågverk och brädgårdar	—	2	3	1	6	4	1	1	3	2	1
Träkolverk	2	—	—	—	2	2	—	—	2	—	—
Snickerier och annan träförädling	1	—	2	—	3	3	—	—	2	—	1
Trämassefabriker	—	—	4	—	4	4	—	—	2	—	2
Pappersbruk	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1
Järn- och stålvarufabriker samt gjuterier . .	1	1	1	1	4	4	—	—	1	1	2
Bleck- och plåtslagerier	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—
Mekaniska verkstäder	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1
Stenhuggerier	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—
Kakel- och lerkärtsfabriker	2	—	—	—	2	—	—	2	2	—	—
Tegelbruk	—	—	2	—	2	2	—	—	2	—	—
Glasbruk	1	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—
Annan jord- och stenindustri	1	—	1	—	2	2	—	—	2	—	—
Husbyggnadsarbete	2	3	6	2	13	12	1	—	8	—	5
Målning	—	1	1	—	2	2	—	—	1	1	—
Väg- och vattenbyggnadsarbete	1	1	—	1	3	3	—	—	3	—	—
Järnvägsbyggnadsarbete	—	1	1	—	2	1	1	—	1	—	1
Annan byggnadsindustri	—	2	3	—	5	5	—	—	4	—	1
<i>Summa år 1910</i>	17	17	34	8	76	66	5	5	48	9	19
„ „ 1909	46	65	21	6	138	102	22	14	97	16	25
„ „ 1908	82	119	68	33	302	229	38	35	199	38	65
„ „ 1907	76	115	82	39	312	243	23	46	169	74	69
„ „ 1906	52	97	83	58	290	239	8	43	181	42	67
„ „ 1905	42	71	45	31	189	152	12	25	111	30	48
„ „ 1904	34	90	51	40	215	169	12	34	149	24	42
„ „ 1903	23	61	38	20	142	109	16	17	102	12	28

1910, inom olika näringsgrenar.

Resultat.				Känt högsta antal					Arbetsgifvarnes organisation.			Arbetarnes organisation.			Förlo- rade arbets- dagar. (Approx. uppgift.)
Arbets- gifva- rens vill- kor.	Arbe- tarnes för- drin- gar.	Kom- pro- miss.	Okänt.	direkt be- rörda arbets- gif- vare.	arbetare vid				Helt eller delvis orga- nis.	Ej or- ganis.	Upp- gift saknas om or- ganis.	Helt eller delvis orga- nis.	Ej or- ganis.	Upp- gift saknas om or- ganis.	
					strej- ker.	lock- outer.	bland eller obest. konfl.	Till- sam- mans.							
1	—	—	—	1	11	—	—	11	—	1	—	—	1	—	—
1	—	—	—	1	60	—	—	60	—	1	—	—	—	1	600
1	—	—	—	1	153	—	—	153	1	—	—	1	—	—	1,800
1	—	—	—	1	26	—	—	26	—	1	—	—	1	—	100
1	3	2	—	11	43	—	—	43	1	3	2	6	—	—	700
1	—	—	—	1	27	—	—	27	—	—	1	—	1	—	100
1	—	—	—	1	3	—	—	3	—	1	—	1	—	—	100
1	—	—	—	1	125	—	—	125	1	—	—	1	—	—	100
—	—	1	—	11	—	—	61	61	1	—	—	1	—	—	500
—	1	2	—	15	23	9	—	38	1	2	—	2	1	—	100
1	—	1	—	5	9	—	50	59	2	—	—	2	—	—	—
2	—	—	—	2	16	—	—	16	—	2	—	2	—	—	200
5	1	—	—	6	272	4	22	298	3	2	1	2	2	2	700
1	1	—	—	2	28	—	—	28	1	—	1	1	—	1	800
1	1	1	—	32	277	—	—	277	1	2	—	2	—	1	13,600
2	1	1	—	4	485	—	—	485	3	—	1	2	1	1	2,700
1	—	—	—	1	35	—	—	35	—	1	—	—	1	—	200
2	1	1	—	4	88	—	—	88	3	1	—	1	2	1	2,600
—	1	—	—	1	6	—	—	6	—	—	1	1	—	—	100
1	—	—	—	1	37	—	—	37	1	—	—	—	—	1	—
1	—	—	—	1	12	—	—	12	1	—	—	1	—	—	400
—	1	1	—	2	—	—	17	17	2	—	—	2	—	—	900
—	—	2	—	2	60	—	—	60	—	2	—	—	2	—	200
—	—	1	—	1	—	17	—	17	—	1	—	1	—	—	900
—	1	1	—	2	150	—	—	150	1	1	—	1	1	—	1,100
4	6	2	1	19	275	35	—	310	6	4	3	11	1	1	3,500
—	1	1	—	7	33	—	—	33	1	1	—	2	—	—	500
2	1	—	—	3	895	—	—	895	1	1	1	1	1	1	4,700
—	—	2	—	2	20	36	—	56	1	—	1	1	—	1	400
4	—	1	—	5	245	—	—	245	1	3	1	3	—	2	1,400
35	20	20	1	146	3,420	101	150	3,671	33	30	13	48	15	13	39,000
61	33	38	6	8,188	229,248	71,364	1,137	801,749	67	49	22	113	11	14	11,799,700
94	80	115	13	1,424	17,187	2,672	20,498	40,357	125	110	67	266	22	14	1,842,200
70	93	126	23	818	11,278	5,669	6,593	23,540	97	124	91	237	50	25	514,000
73	116	90	11	729	15,050	560	3,045	18,655	84	128	78	218	56	16	479,000
47	71	53	18	847	13,186	456	19,264	32,906	51	90	48	134	41	14	2,390,000
63	68	73	11	598	8,299	1,218	2,731	12,248	49	119	47	155	44	16	386,000
37	45	47	13	478	5,970	982	17,619	24,571	36	73	33	105	34	3	642,000

Tab. II. Arbetsinställningar, påbörjade under

Landsdelar.	Antal arbetsinställningar, påbörjade under				Summa arbetsinställningar.	Karakter.			Orsaker.		
	1:sta kvar-talet.	2:dra kvar-talet.	3:dje kvar-talet.	4:de kvar-talet.		Strej-ker.	Lock-outer.	Bländade eller obestämbara.	Löne-frågor.	Organisations-spösmål.	Andra och okända orsaker.
Stockholms stad	—	—	2	1	3	1	1	1	2	—	1
" län: städer och köpingar	—	1	1	—	2	2	—	—	2	—	—
" landsbygd	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—
Uppsala	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—
Södermanlands	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—
" städer och köpingar	—	—	1	1	2	1	1	—	—	2	—
" landsbygd	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Östergötlands	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1
" städer och köpingar	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	1
" landsbygd	1	—	1	—	2	2	—	—	1	—	1
Jönköpings	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—
" städer och köpingar	—	—	—	—	2	2	—	—	1	—	1
" landsbygd	1	—	1	—	2	2	—	—	1	—	1
Kronobergs	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—
" städer och köpingar	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—
" landsbygd	1	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—
Kalmar	—	—	1	1	2	1	1	—	1	—	1
" städer och köpingar	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1
" landsbygd	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Blekinge	—	1	1	—	2	2	—	—	1	—	1
" städer och köpingar	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	—
" landsbygd	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	—	—	1	1	2	2	—	—	2	—	—
" städer och köpingar	1	1	4	—	6	6	—	—	4	1	1
" landsbygd	1	1	—	—	2	1	1	—	1	—	1
Malmöhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands	—	—	2	—	2	2	—	—	1	—	1
Göteb. o. Bohus	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—
" städer och köpingar	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—
" landsbygd	—	1	1	—	2	2	—	—	1	—	—
Skaraborgs	—	1	1	—	2	2	—	—	1	—	—
" städer och köpingar	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—
" landsbygd	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Älfsborgs	3	1	—	—	4	3	—	1	3	—	1
" städer och köpingar	—	1	1	—	2	1	—	1	1	1	—
" landsbygd	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—
Värmlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—
" städer och köpingar	2	—	—	—	2	1	—	1	1	—	1
" landsbygd	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—
Västmanlands	—	1	2	—	3	3	—	—	2	1	—
" städer och köpingar	—	—	3	—	3	3	—	—	2	—	1
" landsbygd	1	—	1	—	2	2	—	—	2	—	—
Gälleborgs	—	1	1	—	2	2	—	—	2	—	—
" städer och köpingar	—	1	1	1	3	3	—	—	2	—	1
" landsbygd	1	1	5	1	8	7	—	1	5	1	2
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—
Västerbottens	1	—	1	—	2	2	—	—	1	—	1
Norrbottnens	1	1	—	—	2	2	—	—	2	—	—
Summa år 1910	17	17	34	8	76	66	5	5	48	9	19
" " 1909	46	65	21	6	138	102	22	14	97	16	25
" " 1908	82	119	68	33	302	229	38	35	199	38	65
" " 1907	76	115	82	39	312	243	23	46	169	74	69
" " 1906	52	97	83	58	290	239	8	43	181	42	67
" " 1905	42	71	45	31	189	152	12	25	111	30	48
" " 1904	34	90	51	40	215	169	12	34	149	24	42
" " 1903	23	61	38	20	142	109	16	17	102	12	28

år 1910, inom olika landsdelar.

Resultat.				Känt högsta antal				Arbetsgifvarnes organisation.			Arbetarnes organisation.			Förlo- rade arbets- dagar (Approx. uppgift.)	
Arbets- gifva- rens vill- kor.	Arbe- tarnes för- drin- gar.	Kom- pro- miss.	Okänt.	direkt be- rörda arbets- gif- vare.	arbetare vid			Helt eller delvis orga- nis.	Ej or- ganis.	Upp- gift saknas om or- ganis.	Helt eller delvis orga- nis.	Ej or- ganis.	Upp- gift saknas om or- ganis.		
					strej- ker.	lock- outer.	bland. eller obest. konfl.	Till sam- mans.							
—	1	2	—	2	6	9	50	65	2	—	1	3	—	—	100
—	—	1	1	2	16	—	—	16	1	—	1	2	—	—	100
—	1	—	—	1	16	—	—	16	—	1	—	1	—	—	100
—	—	1	—	3	26	—	—	26	—	1	—	1	—	—	500
—	—	—	—	10	19	—	—	19	—	1	—	1	—	—	100
2	—	—	—	2	3	4	—	7	—	2	—	2	—	—	100
1	—	—	—	1	115	—	—	115	—	1	—	1	—	—	200
1	—	—	—	1	11	—	—	11	—	1	—	—	1	—	—
2	—	—	—	2	195	—	—	195	—	2	—	—	—	2	1,300
—	—	2	—	2	27	—	—	27	—	2	—	1	1	—	200
—	1	—	—	1	4	—	—	4	1	—	—	1	—	—	—
—	—	1	—	1	—	17	—	17	—	1	—	1	—	—	900
1	1	—	—	6	9	35	—	44	1	—	1	2	—	—	100
1	—	—	—	1	35	—	—	35	—	1	—	—	1	—	200
—	1	—	—	3	39	—	—	39	2	—	—	2	—	—	100
1	—	—	—	1	34	—	—	34	1	—	—	1	—	—	2,300
1	1	—	—	2	57	—	—	57	—	1	1	1	1	—	200
2	4	—	—	35	299	—	—	299	3	2	1	6	—	—	13,700
1	—	1	—	2	8	36	—	44	2	—	—	2	—	—	1,900
1	—	1	—	2	145	—	—	145	1	—	1	1	—	1	100
1	—	—	—	1	12	—	—	12	1	—	—	1	—	—	400
—	—	1	—	1	120	—	—	120	1	—	—	—	1	—	1,000
1	—	1	—	9	32	—	—	32	—	1	1	2	—	—	500
1	—	—	—	1	26	—	—	26	—	1	—	—	1	—	100
1	—	—	—	1	10	—	—	10	—	1	—	1	—	—	100
2	1	1	—	4	56	—	2	58	2	2	—	2	—	2	100
1	—	1	—	18	35	—	61	96	2	—	—	2	—	—	1,800
—	—	1	—	4	10	—	—	10	—	1	—	—	1	—	—
1	—	1	—	2	37	—	15	52	2	—	—	1	1	—	1,100
1	—	—	—	1	153	—	—	153	1	—	—	1	—	—	1,800
—	2	1	—	3	41	—	—	41	1	1	1	2	1	—	200
1	1	—	—	3	50	—	—	50	—	3	—	—	2	1	100
1	—	1	—	2	22	—	—	22	—	1	1	—	—	2	—
1	1	1	—	3	180	—	—	180	3	—	—	—	1	2	400
6	2	—	—	8	1,304	—	22	1,326	5	1	2	4	2	2	7,600
1	—	—	—	1	60	—	—	60	—	1	—	—	—	1	600
—	—	—	—	2	177	—	—	177	1	—	1	1	1	—	800
2	—	—	—	2	31	—	—	31	—	1	1	2	—	—	200
35	20	20	1	146	3,420	101	150	8,671	33	30	13	48	15	13	39,000
61	33	38	6	8,188	229,248	71,364	1,137	301,749	67	49	22	113	11	14	11,799,700
94	80	115	13	1,424	17,187	2,672	20,498	40,857	125	110	67	266	22	14	1,842,200
70	93	126	23	818	11,278	5,669	6,593	23,540	97	124	91	237	50	25	514,000
73	116	90	11	729	15,050	560	3,045	18,655	84	128	78	218	56	16	479,000
47	71	53	18	847	13,186	456	19,264	32,906	51	90	48	134	41	14	2,390,000
63	68	73	11	598	8,299	1,218	2,731	12,248	49	119	47	155	44	16	386,000
37	45	47	13	478	5,970	982	17,619	24,571	36	73	33	105	34	3	642,000

Tab. III. Hufvudorsaker till arbets-

Näringsgrupper.	H u f v u d -									
	Begäran om löneförhöjning.		Lönesänkning.		Andra lönefrågor.		Fråga om föreningsrätten.		Begäran om kollektivt aftal.	
	Antal arb.-inst.	Antal direkt berörda arb.	Antal arb.-inst.	Antal direkt berörda arb.	Antal arb.-inst.	Antal direkt berörda arb.	Antal arb.-inst.	Antal direkt berörda arb.	Antal arb.-inst.	Antal direkt berörda arb.
Jordbruk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skogsbruk	1	60	—	—	—	—	—	—	—	—
Gruvdrift	1	153	—	—	—	—	—	—	—	—
Annan brytnings- och upptagningsindustri	1	26	—	—	—	—	—	—	—	—
Närings- och njutningsämneshandelsindustri	5	65	—	—	—	—	—	—	2	5
Textilindustri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Beklädnadsindustri	3	38	—	—	1	9	—	—	—	—
Läder-, hår- och gummivaruindustri	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—
Trävaruindustri	4	197	1	8	2	271	—	—	—	—
Trämasse- och pappersindustri	1	24	—	—	1	18	—	—	—	—
Metallindustri	1	11	—	—	1	6	—	—	—	—
Maskin- och skeppsbyggnadsindustri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jord- och stenindustri	2	60	2	19	3	165	—	—	—	—
Byggnadsindustri	7	122	2	20	8	1,021	—	—	—	—
<i>Summa år 1910</i>	26	756	5	47	17	1,496	—	—	2	5
„ „ 1909	49	4,622	18	1,890	30	33,546	3	66	8	1,490
„ „ 1908	130	24,562	18	3,535	51	1,520	12	597	20	416
„ „ 1907	38	9,758	5	167	26	1,520	10	885	54	3,928
„ „ 1906	129	7,982	16	516	36	1,282	6	275	24	1,647
„ „ 1905	77	7,787	6	2,146	28	15,043	7	3,719	11	1,370
„ „ 1904	114	6,786	8	380	27	1,239	7	515	11	313
„ „ 1903	77	21,430	10	830	15	511	5	69	2	104

inställelser under år 1910 inom olika näringsgrupper.

o r s a k e r.														Summa.	
Andra organisations-spösmål.		Personliga förhållanden.		Arbetstiden.		Fråga om arbetares an-tag. o. afsked.		Fråga om arbetets an-ordning.		Tolkning af aftal.		Andra orsaker.		Arb.-inst.	Direkt berörda arbetare.
Antal arb.-inst.	Antal direkt berörda arb.	Antal arb.-inst.	Antal direkt berörda arb.	Antal arb.-inst.	Antal direkt berörda arb.	Antal arb.-inst.	Antal direkt berörda arb.	Antal arb.-inst.	Antal direkt berörda arb.	Antal arb.-inst.	Antal direkt berörda arb.	Antal arb.-inst.	Antal direkt berörda arb.		
—	—	—	—	—	—	1	11	—	—	—	—	—	—	1	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	153
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	26
1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	73
—	—	—	—	—	—	1	125	—	—	—	—	—	—	1	125
1	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	6	158
—	—	—	—	—	—	1	10	—	—	—	—	—	—	2	16
2	26	—	—	—	—	1	16	1	85	—	—	—	—	11	603
—	—	—	—	1	125	—	—	2	353	—	—	—	—	5	520
1	34	1	6	—	—	1	37	—	—	—	—	—	—	5	94
—	—	—	—	—	—	—	—	1	37	—	—	—	—	1	87
1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	256
1	28	2	41	1	36	3	237	—	—	1	34	—	—	25	1,539
7	164	3	47	2	161	8	436	4	475	1	34	1	50	76	3,671
5	61	1	33	5	170	7	317	6	485	4	19,571	2	239,498	138	301,749
6	1,100	4	48	14	1,046	24	5,042	4	411	5	154	14	1,926	302	40,357
10	572	6	82	11	416	28	5,491	4	126	14	499	6	96	312	23,540
13	913	4	97	8	2,332	37	2,935	1	80	6	221	11	375	290	18,655
12	205	5	768	5	401	24	1,013	2	87	3	229	9	138	189	32,906
6	781	6	104	5	216	20	1,216	4	52	3	180	4	466	215	12,248
5	591	6	450	6	233	6	251	3	21	2	21	5	60	142	24,571

Tab. IV. Resultat af arbetsinställelser, påbörjade under år 1910 inom olika näringsgrenar.

Näringsgrenar.	R e s u l t a t.														Summa.	
	Arbetsgif- varnes villkor.		Arbetarnes fordringar.		K o m p r o m i s s.						Uppgift saknas om re- sultat.					
					Hufvud- sakl. a g- s villkor.		Hufvud- sakl. arb- nes fordr.		Lika efter- gifter.							
	Antal arb.- inst.	Antal arb.	Antal arb.- inst.	Antal arb.	Antal arb.- inst.	Antal arb.	Antal arb.- inst.	Antal arb.	Antal arb.- inst.	Antal arb.	Antal arb.- inst.	Arbets- inst.	Arbe- tare.			
Jordbruk	1	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	11		
Skogsbruk	1	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60		
Grufdrift	1	153	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	153		
Annan brytn- o. upptagn.-ind.	1	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	26		
Bagerier	1	4	3	9	—	—	—	—	2	30	—	—	6	43		
Sockerbruk	1	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	27		
Charkuterier	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3		
Textilindustri	1	125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	125		
Skrädderier och sömnadsfabriker	—	—	—	—	—	—	—	—	1	61	—	—	1	61		
Skotillverkning	—	—	1	19	—	—	—	—	2	19	—	—	3	88		
Barberareyrket	1	9	—	—	—	—	—	—	1	50	—	—	2	59		
Garfverier och läderfabriker	2	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	16		
Sågverk och brädgårdar	5	283	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	6	298		
Träkolsverk	1	10	1	18	—	—	—	—	—	—	—	—	2	28		
Snickerier o. annan träförädling	1	8	1	253	1	16	—	—	—	—	—	—	3	277		
Trämassefabriker	2	336	1	125	—	—	—	—	1	24	—	—	4	485		
Pappersbruk	1	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	85		
Järn- o. stålvarufabr. samt gjuterier	2	71	1	6	—	—	—	—	1	11	—	—	4	88		
Bleck- och plåtslagerier	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6		
Mekaniska verkstäder	1	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	37		
Stenhuggerier	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	12		
Kakel- och lerkärlsfabriker	—	—	1	2	—	—	—	—	1	15	—	—	2	17		
Tegelbruk	—	—	—	—	—	—	—	—	2	60	—	—	2	60		
Glasbruk	—	—	—	1	17	—	—	—	—	—	—	—	1	17		
Annan jord- och stenindustri	—	—	1	30	—	—	—	—	1	120	—	—	2	150		
Husbyggnadsarbete	4	182	6	82	—	—	—	—	2	46	1	—	13	310		
Målning	—	—	1	5	—	—	—	—	1	28	—	—	2	33		
Väg- och vattenbyggnadsarbete	2	843	1	52	—	—	—	—	—	—	—	—	3	895		
Järnvägsbyggnadsarbete	—	—	—	—	—	—	—	—	2	56	—	—	2	56		
Annan byggnadsindustri	4	229	—	—	—	—	1	16	—	—	—	—	5	245		
Summa år 1910	35	2,480	20	622	2	33	1	16	17	520	1	—	76	3,671		
» » 1909	61	290,767	33	1,358	6	1,527	3	380	29	6,785	6	932	188	301,749		
» » 1908	94	8,953	80	2,479	17	4,881	23	1,002	75	22,701	13	341	302	40,357		
» » 1907	70	2,589	93	4,121	—	—	126	15,893	—	—	23	937	312	23,540		
» » 1906	73	2,739	116	7,487	—	—	90	8,152	—	—	11	277	290	18,655		
» » 1905	47	1,840	71	5,122	—	—	53	25,557	—	—	18	387	189	32,906		
» » 1904	63	1,629	68	3,540	—	—	73	6,925	—	—	11	154	215	12,248		
» » 1903	37	17,411	45	1,632	—	—	47	4,666	—	—	13	862	142	24,571		

BILAGOR.

Arbetsinställelsor (strejker och lockouter)

a-g. = arbetsgifvare, a. = arbetare, förl.-m. = statens

Löpande årsnr.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Början.	Slut.	Varaktighet i dagar.	Karak-tär.	Fack.	Ort.	Twistepunkt.
1	8 jan.	20 febr.	44	—	Arbetare vid kakelfabrik.	Västerås.	Lönefrågor.
2	13 jan.	13 febr.	32	—	Arbetare vid kakel- och lerkärlsfabrik.	Trollhättan.	Lönesänkning.
3	17 jan.	17 jan.	1	Strejk.	Grofarbetare vid mek. verkstad.	Trollhättan.	Arbetets anordning.
4	24 jan.	26 mars.	62	Lockout.	Arbetare vid glasbruk.	Östervik (Kronob. l.).	Lönesänkning.
5	15 febr.	22 febr.	8	Strejk.	Garfveriarbetare.	Vänersborg.	Arbetares afskedande.
6	19 febr.	4 mars.	14	Strejk.	Möbelsnickare.	Säfsjö (Jönk. l.).	Arbetares afskedande.
7	21 febr.	17 mars.	25	Strejk.	Bageriarbetare.	Enköping.	Löneförhöjning.
8	22 febr.	28 febr.	7	Strejk.	Gjuteriarbetare.	Västerås.	Arbetares afskedande, löneförhöjning.
9	22 febr.	2 mars.	9	Strejk.	Garfveriarbetare.	Boden (Norrb. l.).	Lönefrågor.
10	28 febr.	9 mars.	10	Strejk.	Kanalbyggnadsarbetare.	Böle (Västerb. l.).	Aflönningens utbetalande.
11	Febr.	Febr.	—	Strejk.	Kolkörare.	Bollnäs (Gäflb. l.).	Löneförhöjning.
12	4 mars.	20 mars.	17	Strejk.	Kvinnliga bageriarbetare.	Trollhättan.	Löneförhöjning, arbetstid, föreningsrätten.
13	8 mars.	3 april.	27	Strejk.	Kolvedskapare.	Fagervik (Västern. l.).	Lönefrågor.
14	9 mars.	11 mars.	3	Strejk.	Bageriarbetare.	Malmö.	Organisationsspösmål.
15	23 mars.	1 maj.	40	Strejk.	Byggnadssnickare.	Sofielund (Malmöh. l.).	Aflöningsform.

i Sverige, påbörjade under år 1910.

förlikningsman, omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	Löjande årsnr.
Känt högsta antal			Organiserade		Resultat.	Uppgifter föreliggande från	Anmärkningar.	
direkt berörda arbetsgiffvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.	arbetsgiffvare.	arbetare.				
1	15		Ja.	Ja.	Kompromiss.	a-g, a.		1
1	2		Ja.	Ja.	Arb:nes fordringar beviljades.	a-g, a.		2
1	37	—	Ja.	—	Förutvarande villkor.	a-g, komm-nämnds ordf.		3
1	—	17	Nej.	Delvis.	Kompromiss i hufvudsak enligt a-g:s villkor.	a-g, a.		4
1	10	—	Nej.	Ja.	Nya arbetare antogs.	a-g, a.	⁵⁾ De strejkande arbetarne skulle dock ha företrädesrätt vid nyantagning.	5
1	16	—	Nej.	Ja.	Kompromiss i hufvudsak enligt a-g:s villkor.	a-g, a.		6
3	26	—	Nej.	Delvis.	Kompromiss.	a-g.	⁷⁾ Vid ett arbetsställe antogs nya arbetare i de strejkautes ställe.	7
1	37	—	Ja.	Nej.	A-g:s villkor.	a-g, a.		8
1	6	—	Nej.	Ja.	A-g:s villkor.	a-g.	⁹⁾ Dessutom blefvo 15 arbetare på grund af konflikten utan arbete.	9
1	52	—	—	Nej.	Arb:nes fordringar beviljades.	omb.	¹⁰⁾ Arbetet nedlades för utfående af inestående aflöning. Nya arbetare antogs, men uttingo de gamla arbetarne sin inestående fordran.	10
1	10	—	—	—	Nya arbetare antogs.	a-g.		11
1	4	—	Nej.	Ja.	Kompromiss.	a-g, a.		12
1	18	—	Ja.	Ja.	Arb:nes fordringar beviljades hufvudsak.	a-g, a.	¹²⁾ Dessutom blefvo 20 arbetare på grund af konflikten utan arbete. Statens förlikningsman medlade.	13
1	3	—	Nej.	Ja.	Arb:nes fordringar beviljades.	a-g, a.		14
1	8	—	Ja.	Ja.	A-g:s villkor.	a-g, a.	¹⁵⁾ Konflikten löstes genom skiljedom.	15

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

a-g. = arbetsgifvare, a. = arbetare, förl.-m. = statens

Löpande årenr.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Början.	Slut.	Varaktighet i dagar.	Karakter.	Fack.	Ort.	Twistepunkt.
16	29 mars.	30 mars.	2	Strejk.	Sten- och grof- arbetare.	Linköping.	Arbetarne fordrade afskedande af en arbetare.
17	29 mars.	6 april.	9	Strejk.	Arbetare vid grustäkt.	Dösebacka (Göteb. och Boh. l.).	Lönefrågor.
18	2 april.	3 april.	2	Strejk.	Måleriarbetare.	Karlshamn.	Löneförhöjning.
19	2 april.	—	—	—	Sågverksarbetare.	Viskans såg- verk (Västern. l.).	Organisationsspörsmål.
20	8 april.	9 april.	2	Strejk.	Grofarbetare.	Boden. (Norrb. l.).	Löneförhöjning.
21	13 april.	14 april.	2	Strejk.	Murare.	Malmö.	Personliga förhållanden.
22	19 april.	24 april.	6	Lockout.	Järnvägsbyggnads- arbetare.	Dalby s:n (Malmöh. l.).	Arbetstiden.
23	23 april.	15 maj.	23	Strejk.	Bageriarbetare.	Hedemora.	Löneförhöjning, organisa- tionsspörsmål.
24	25 april.	27 april.	3	Strejk.	Murare.	Växjö.	Lönefråga.
25	30 april.	—	—	Strejk.	Jordbruksarbetare.	Herstaberg (Österg. l.).	Arbetares afskedande.
26	2 maj.	10 maj.	9	Strejk.	Skomakeriarbetare.	Nyköping.	Löneförhöjning.
27	7 maj.	—	—	Strejk.	Bageriarbetare.	Falköping.	Löneförhöjning, arbetstid.
28	9 maj.	23 maj.	15	Strejk och lockout.	Skrädderiarbetare.	Karlstad.	Organisationsspörsmål, lö- nefrågor, arbetets anord- ning.
29	13 maj.	23 maj.	11	Strejk.	Flottningsarbetare.	Alanäs s:n (Jämtl. l.).	Löneförhöjning.
30	17 maj.	—	—	Strejk.	Grofarbetare.	Toarps s:n (Älfsb. l.).	Aflöningsform.
31	18 maj.	19 maj.	2	Strejk.	Sågverksarbetare.	Kastet (Gäflb. l.).	Löneförhöjning.

i Sverige, påbörjade under år 1910.

förlikningsman, omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	Löpande åren
Känt högsta antal			Organiserade		Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	ute-stängda arbetare.	arbetsgifvare.	arbetare.				
1	115	—	Nej.	Ja.	A-g:s villkor.	a-g.		16
1	120	—	Ja.	Nej.	Kompromiss.	a-g, a.		17
2	5	—	Ja.	Ja.	Arb:nes fordringar beviljades.	a-g, a.		18
1	22		Ja.	Ja.	Arb:ne återgingo efter hand på a-g:s villkor.	a-g, a.	¹⁹⁾ Sedan arbetsgifvaren ingått i Sv. arbetsgifvareföreningen, fordrade han, att arbetarne skulle afgifva förbindelse att icke tillhöra Landsorganisationen.	19
1	25	—	—	Ja.	A-g:s villkor.	a-g, a.		20
1	24	—	Ja.	Ja.	Företvarande villkor.	a-g, a.		21
1	—	36	Ja.	Ja.	Kompromiss.	a-g, a.		22
1	4	—	Ja.	Ja.	Arb:nes fordringar beviljades i hufvudsak.	a-g, a.		23
1	4	—	Ja.	Ja.	Arb:nes fordringar beviljades.	a-g, a.		24
1	11	—	Nej.	Nej.	Nya arbetare antogos.	a-g, omb.		25
10	19	—	Nej.	Delvis.	Arb:nes fordringar beviljades.	a-g, a.		26
4	4	—	—	Delvis.	Nya arbetare antogos.	a.		27
11	61		Ja.	Ja.	Kompromiss.	a-g, a.	²⁸⁾ Statens förlikningsman medlade.	28
1	60	—	Nej.	—	A-g:s villkor.	a-g, komm-nämnds ordf.		29
1	15	—	Nej.	—	Nya arbetare antogos.	a-g, a.		30
1	150	—	Ja.	Nej.	Företvarande villkor.	a-g, a.		31

Arbetsinställelsor (strejker och lockouter)

a.-g. = arbetsgifvare, a. = arbetare, förl.-m. = statens

Löpande årsnr.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Början.	Slut.	Varaktighet i dagar.	Karak-tär.	Fack.	Ort.	Twistepunkt.
32	4 juni.	6 juni.	3	Strejk.	Rörläggare och grofarbetare.	Tranås. (Jönk. l.).	Arbetares afskedande.
33	4 juni.	21 aug.	79	Strejk.	Arbetare vid järnverk.	Kallinge (Blek. l.).	Organisationsspörsnål.
34	14 juni.	—	—	Strejk.	Byggnadsarbetare.	Saltsjöbaden.	Utbetalande af intjänt aflöning.
35	1 juli.	1 juli.	1	Strejk.	Grofarbetare.	Gäfle.	Löneförhöjning.
36	1 juli.	14 aug.	45	Strejk.	Murerihandtlångare och murare.	Karlstad.	Löneförhöjning.
37	4 juli.	24 juli.	21	Strejk.	Måleriarbetare.	Sköfde.	Organisationsspörsnål, löneförhöjning.
38	6 juli.	7 juli.	2	Strejk.	Grofarbetare.	Stocksund.	Löneförhöjning.
39	10 juli.	12 juli.	3	Strejk.	Arbetare vid sulfifabrik.	Örviken (Västerb. l.).	Arbetstiden.
40	16 juli.	18 juli.	3	Strejk.	Arbetare vid sulfifabrik.	Karskär (Gäfl. l.).	Löneförhöjning.
41	21 juli.	21 juli.	1	Strejk.	Arbetare vid fultfabrik.	Halmstad.	Arbetarne fordrade afskedande af en arbetare.
42	21 juli.	22 juli.	2	Strejk.	Frisörbiträden.	Kalmar.	Löneförhöjning.
43	23 juli.	—	—	Strejk.	Grofarbetare.	Landskrona.	Löneförhöjning.
44	26 juli.	26 juli.	1	Lockout.	Kvinnliga skonnåtlare.	Stockholm.	Lönesänkning.
45	1 aug.	3 aug.	3	Strejk.	Tegelbruksarbetare.	Falun.	Löneförhöjning.
46	3 aug.	5 aug.	3	Strejk.	Arbetare vid sulfifabrik.	Köpmannholmen (Västerb. l.).	Arbetstiden.
47	4 aug.	7 aug.	4	Strejk.	Arbetare vid kolmbrytning.	Timmersdala (Skarab. l.).	Löneförhöjning.
48	5 aug.	—	—	Strejk.	Järnvägsbyggnadsarbetare.	Varberg.	Löneförhöjning.
49	9 aug.	10 aug.	2	Strejk.	Tegelbruksarbetare.	Källviken (Kopparb. l.).	Löneförhöjning.
50	9 aug.	11 sept.	34	Strejk.	Murare.	Malmö.	Lönesänkning.

i Sverige, påbörjade under år 1910.

förlikningsman, omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.		12.	13.	14.	Löpare årsnr.
Känt högsta antal			Organiserade		Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	ute-stängda arbetare.	arbetsgifvare.	arbetare.				
1	87	—	Nej.	—	A-g:s villkor.	a-g., a.		32
1	34	—	Ja.	Ja.	A-g:s villkor.	a-g., a.		33
1	—	—	—	Ja.	—	a.	34) Konflikten principiellt olöst.	34
1	12	—	Nej.	—	Kompromiss.	a-g., omb.		35
7	35	—	Ja.	Ja.	A-g:s villkor.	a-g.	36) Arbetarne tillhörde den syndikalistiskaorganisationen.	36
8	28	—	Nej.	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.	37) Statens förlikningsman medlade.	37
1	16	—	Ja.	Delvis.	Kompromiss i hufvudsak enligt arbetsnes fordringar.	a-g., komm-nämnds ordf.	38) Dessutom blefvo 22 arbetare på grund af konflikten arbetslösa.	38
1	125	—	Ja.	Delvis.	Arb:nes fordringar beviljades.	a.		39
1	24	—	Ja.	—	Kompromiss.	a-g.		40
1	125	—	Ja.	Ja.	Förutvarande villkor.	a-g., a.		41
5	9	—	Ja.	Ja.	A-g:s villkor.	a-g.		42
1	9	—	Nej.	Ja.	Nya arbetare antogs.	a-g., a.	43) Arbetsgifvare var Landskrona stad.	43
1	—	9	Ja.	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.		44
1	35	—	Nej.	Nej.	Kompromiss.	a-g., a.		45
1	18	—	—	Ja.	A-g:s villkor.	a-g., a.		46
1	26	—	Nej.	Nej.	A-g:s villkor.	a-g., a.		47
1	20	—	—	—	Kompromiss.	a-g., a.		48
1	25	—	Nej.	Nej.	Kompromiss.	a-g., a.		49
1	4	—	—	Ja.	Arb:nes fordringar beviljades.	a.		50

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

a.-g. = arbetsgifvare, a. = arbetare, förl.-m. = statens

Löpande årsnr.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Början.	Slut.	Varaktighet i dagar.	Karak-tär.	Fack.	Ort.	Twistepunkt.
51	11 aug.	—	—	Strejk.	Charkuteriarbetare.	Katrineholm.	Kollektivaftal.
52	12 aug.	12 aug.	1	Strejk.	Minderåriga såg-verksarbetare.	(Söderm. l.). Nyland (Västern. l.).	Löneförhöjning.
53	13 aug.	6 sept.	25	Strejk.	Murare.	Malmö.	Utbetalande af ackords-öfverskott.
54	14 aug.	14 aug.	1	Strejk.	Sågverksarbetare.	Kramfors (Västern. l.).	Arbetets anordning.
55	15 aug.	16 aug.	2	Strejk.	Möbelsnickare och tapetserare.	Krylbo (Kopparb. l.).	Lönesänkning.
56	15 aug.	18 aug.	4	Strejk.	Byggnadsarbetare.	Leksand. (Kopparb. l.).	Personliga förhållanden.
57	16 aug.	16 aug.	1	Strejk.	Murare.	Karlshamn.	Tolkning af aftal.
58	22 aug.	4 sept.	14	Strejk.	Minderåriga såg-verksarbetare.	Väija såg-verk (Västern. l.).	Löneförhöjning.
59	22 aug.	29 sept.	39	Strejk.	Bageriarbetare.	Falun.	Kollektivaftal.
60	Omr. 25 aug.	4 sept.	10	Strejk.	Grofarbetare.	Tranås. (Jönk. l.).	Lönefrågor.
61	1 sept.	6 sept.	6	Strejk.	Arbetare vid kalk-bruk.	Hanaskog (Krist. l.).	Lönefrågor.
62	3 sept.	10 sept.	8	Strejk.	Arbetare vid trä-massefabrik.	Kramfors och Frånö (Västern. l.).	Arbetets anordning.
63	6 sept.	6 nov.	62	Strejk.	Möbelsnickare, tapetserare.	Malmö.	Lönefrågor, arbetstid, aftalstid.
64	13 sept.	14 sept.	2	Strejk.	Gjutare.	Säby (Jönk. l.).	Löneförhöjning.
65	14 sept.	27 sept.	14	Strejk.	Grufarbetare.	Norberg. (Västmanl. l.).	Löneförhöjning, aftalsform, arbetares afskedande.

i Sverige, påbörjade under år 1910.

förläkningsman, omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.		12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Känt högsta antal			Organiserade		Resultat.	Uppgifter föreliggande från	Anmärkningar.	
direkt berörda arbetsgivar.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.	arbetsgivar.	arbetare.				
1	3	—	Nej.	Ja.	A-g:s villkor.	a-g., a.		51
1	15	—	—	—	Arb:nes fordringar beviljades.	a.		52
1	6	—	Ja.	Ja.	Arb:nes fordringar beviljades.	a-g., a.		53
1	85	—	Ja.	Nej.	A-g:s villkor.	a-g. komm.-nämnd:s ordf.		54
1	8	—	Nej.	—	A-g:s villkor.	a-g.		55
1	17	—	Nej.	Nej.	Arb:nes fordringar beviljades.	a., omb.		56
1	34	—	Ja.	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.	57) Dessutom blefvo 36 arbetare på grund af konflikten arbetslösa.	57
1	22	—	Nej.	—	A-g:s villkor.	a-g.		58
1	2	—	—	Ja.	Arb:nes fordringar beviljades.	a.		59
1	108	—	Nej.	—	A-g:s villkor.	a-g., a.		60
1	30	—	Nej.	Ja.	Arb:nes fordringar beviljades i hufvudsak.	a-g., a.		61
1	318	—	Ja.	Nej.	A-g:s villkor.	a-g., förl.-m.	62) Statens förlikningsman medlade.	62
30	253	—	Ja.	Ja.	Arb:nes fordringar beviljades i hufvudsak.	a-g., a.		63
1	11	—	Nej.	Nej.	Kompromiss.	a-g., a.		64
1	153	—	Ja.	Ja.	A-g:s villkor i hufvudsak.	a-g.	65) Arbetarne tillhörde den syndikalistiska organisationen.	65

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

a-g. = arbetsgifvare, a. = arbetare, förl.-m. = statens

Löpande årsnr.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Början.	Slut.	Varaktighet i dagar.	Karakter.	Fack.	Ort.	Tvistepunkt.
66	15 sept.	17 jan. 1911.	125	—	Frisörbiträden.	Stockholm.	För att frågan om en arbetares afskedande samt en del andra tvistefrågor skulle hänskjutas till skiljedom fordrade a-g., att arb. skulle deponera visst belopp, hvilket dessa vägrade.
67	22 sept.	2 nov.	42	Strejk.	Transportarbetare.	Strömstad.	Organisationsspösmål.
68	26 sept.	29 sept.	4	Strejk.	Skomakeriarbetare.	Karlskoga. (Örebro l.).	Löneförhöjning.
69	15 okt.	20 okt.	6	Strejk.	Kakelugnsmakeriarbetare.	Råsunda (Stockh. l.).	Lönesänkning.
70	24 okt.	3 nov.	11	Strejk.	Bleck- och plåtslageriarbetare.	Stockholm.	Afönningens utbetalande.
71	29 okt.	7 nov.	10	Strejk.	Arbetare vid pappersbruk.	Hällefors (Kalmar l.).	Arbetets anordning.
72	1 nov.	9 nov.	9	Strejk.	Kvinnliga arbetare vid lifvjäderfabrik.	Sandviken (Gäfl. l.).	Personliga förhållanden.
73	10 nov.	15 nov.	6	Strejk.	Väg- och vattenbyggnadsarbetare.	Ljungaafors (Västern. l.).	Garanterad minimilön vid ackordsarbete.
74	11 nov.	12 nov.	2	Strejk.	Arbetare vid sockerbruk.	Tomarp (Krist. l.).	Löneförhöjning.
75	14 nov.	15 nov.	2	Lockout.	Arbetare vid ångsåg.	Flen (Söderm. l.).	Personliga aftal.
76	22 nov.	23 nov.	2	Lockout.	Murare och murerihandtlångare.	Kalmar.	Arbetares afskedande.

i Sverige, påbörjade under år 1910.

förlikningsman, omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	Löpande årens nr.	
Känt högsta antal			Organiserade		Resultat.	Upp- gifter föreligg från	Anmärkningar.		
direkt berörda arbets- givarv.	strej- kande arbetare.	ute- stängda arbetare.	arbets- givarv.	arbetare.					
—	50		Ja.	Ja.	Kompromiss.	a-g., förl.-m.		66	
1	12	—	Ja.	Ja.	A-g:s villkor.	a-g.	67) Arbetarne anslöt sig under konflikten till den syndikalistiska organisationen.	67	
4	10	—	Nej.	Nej.	Kompromiss.	a-g., a.		68	
1	16	—	Nej.	Delvis.	Arb:nes fordringar beviljades.	a-g., a.		69	
1	6	—	—	Delvis.	Arb:nes fordringar beviljades.	a.		70	
1	35	—	Nej.	Nej.	A-g:s villkor.	a-g., komm.- nämnds- ordf.		71	
1	6	—	Ja.	Nej.	Arb:nes fordringar beviljades.	a-g., a.		72	
1	828	—	Ja.	Delvis.	Största delen af arbetarne återgick på förutvarande villkor, återstoden afskedades.	a-g., a.		73) En del af arbetarne tillhörde den syndikalistiska organisationen.	73
1	27	—	—	Nej.	Förutvarande villkor.	a-g., komm.- nämnds- ordf.			74
1	—	4	Nej.	Delvis.	A-g:s villkor.	a-g., a.			75
1	—	35	—	Delvis.	Arb:nes fordringar beviljades.	a.			76

Särskilda redogörelser för vissa arbetsinställelser.

N:r 36. Murerihandtlangare och murare i Karlstad.

Murerihandtlangarne i Karlstad, som bildat en syndikalistisk fackförening efter att förut hafva tillhört Grof- och fabriksarbetareförbundet, gjorde i slutet af juni framställning hos sina arbetsgifvare om upprättande af ett aftal, innehållande bestämmelser om förhöjning af timlönen från 45 till 50 öre samt om företrädesrätt till arbete för i staden bosatta arbetare, hvarjämte de fordrade afskaffande af arbetsgifvarens rätt att leda och fördela arbetet samt att antaga och afskeda arbetare.

Då arbetsgifvarne, hvilka tillhörde Centrala arbetsgifvareförbundet, vägrade ingå på dessa fordringar, etablerades strejk den 1 juli. Härigenom blef en del medlemmar af Murareförbundets afdelning på platsen utan arbete, och de öfriga gjorde s. k. sympati-strejk.

Handtlangarne hade haft för afsikt att — i enlighet med syndikalismens principer — föra striden utan understöd. Sedan den pågått någon tid, offentliggjorde dock den syndikalistiska centralkommittén ett upprop med vädjan till »intresserade organisationer» att föranstalta om en frivillig insamling.

Efter det förhandlingar förts direkt mellan arbetsgifvarne och handtlangarne utan att leda till resultat, sammanträdde parterna den 19 juli inför statens förlikningsman. Medlingsförsöket strandade emellertid, därför att arbetarne ej ville afstå från sin fordran på löneförhöjning, medan de i öfriga tvistepunkter gäfvö efter för motpartens anspråk.

Murarne, hvilkas deltagande i konflikten ej vunnit förbundsstyrelsens godkännande, återupptogo arbetet efter hand i enlighet med hufvudorganisationens uppfordran, och den 5 aug. kan arbetsinställelsen för deras del betraktas som afslutad.

Först den 14 i samma månad träffades definitiv uppgörelse med handtlangarne, hvilka då accepterade arbetsgifvarnes erbjudande att återgå i mån af behof på villkor att strejken med tillhörande blockader förklarades upphäfd och att trakasserier mot under konflikten nyantagna arbetare ej finge förekomma. I fråga om timlönen bestämdes status quo. Arbetarne tillerkändes oinskränkt föreningsrätt, men de, som tillhörde den syndikalistiska fackföreningen, skulle underteckna personliga aftal, emedan enligt beslut å den syndikalistiska kongressen en enskild medlem ej vore skyldig följa af föreningen träffadt kollektivafstal.

Af tvisten berördes 7 arbetsgifvare och 35 arbetare.

N:r 63. Möbelsnickare och tapetserare i Malmö.

Den 1 sept. utlöpte de aftal, som Allm. arbetsgifvareföreningen ingått med möbelsnickarnes, maskinsnickarnes, svarfvarnes, bildhuggarnes, tapetserarnes och sadelmakarnes fackföreningar, af hvilka de två senare tillhörde Skand. sadelmakare- och tapetserareförbundet och de öfriga Sv. träarbetareförbundet. Aftalen uppsades af arbetsgifvarne, enligt hvilkas förslag till nya aftal dessa skulle gälla intill den 31 dec. 1914. I öfrigt gingo bestämmelserna i desamma ut på förlängning af arbetstiden från 54 till 57 timmar per vecka, betryggande af akordsarbetet, borttagande af den extra timlönen å 5 öre för arbete utom verkstaden samt reducering af timlönen för vissa yrkesgrupper, såsom för möbelsnickare från 48 till 43 öre. för svarfvare från 50 till 43 öre och för

bildhuggare från 60 till 54 öre. Därjämte yrkades på fastställande af en del ordningsföreskrifter och af principen om arbetsgifvarens rätt att leda och fördela arbetet samt antaga och afskeda arbetare.

Arbetarne å sin sida föreslogo prolongering af de förutvarande aftalen på ytterligare tre år.

Under de förhandlingar, som upptogs mellan parterna, ändrade arbetsgifvarensidan sitt förslag i fråga om aftalens giltighetstid från 5 till 4 år samt frångick kravet på lönenedsättningar beträffande annat arbete än det, som utfördes utom verkstaden. I öfrigt vidhölls de ursprungliga fordringarna.

Någon uppgörelse kunde ej träffas under aftalstiden, hvadan strejk etablerades utan föregående »varsel» den 6 sept. af tapetserare och sadelmakare samt den 14 sept. af träarbetarne. Konflikten berörde inalles 30 arbetsgifvare och 253 arbetare. Förlikningsmannen sökte medla men utan resultat: arbetsgifvarne antogo, men arbetarne förkastade hans medlingsförslag.

Först den 4 nov. bilades konflikten, i det båda parterna godkände — med några smärre ändringar — ett af en medarbetare i tidningen Arbetet framlagdt förlikningsförslag. I de nya aftal, som träffades mellan å ena sidan Allm. arbetsgifvareföreningen och å den andra Malmö möbelindustriarbetare- och bildhuggarefackföreningar, tillhörande Sv. träarbetareförbundet, samt Skand. sadelmakare- och tapetserareförbundet, bestämdes utlöpningsdagen till den 1 juli 1914. Arbetstiden förblef 54 timmar per vecka. Ackordsarbetet godkändes äfven för sadelmakare- och tapetserareyrkena, och bestämmelsen om timlönsgaranti vid arbete enligt ackordslista blef i aftalen struken. Likaså hertogs det extra lönstillägget för arbete utom verkstaden med undantag för sådant arbete, som kunde hänföras till byggnadsarbete, beträffande hvilket man enade sig om ett tillägg af 2 öre per timme. Slutligen fastslogs arbetsgifvarens rätt att leda och fördela arbetet samt att fritt antaga och afskeda arbetare.

Nr 73. Arbetare vid Ljungafors' kraftstationsbyggnad.

Den 10 november nedlades arbetet vid Stockholms superfosfataktiebolags anläggningar vid Ljungafors. De strejkande voro jordschaktningsarbetare, stenhuggare, trä- och järnarbetare, husbyggnads- och betongarbetare, rälsläggare samt elektriska montörer. uppgående till ett antal af cirka 800, af hvilka de flesta voro oorganiserade. Den syndikalistiska samorganisation, som fanns på platsen, räknade endast ett hundratal anhängare vid konfliktens utbrott, men vann dock under densamma ökad anslutning. Arbetsgifvaren tillhörde Väg- och vattenbyggarnes arbetsgifvareförbund.

Närmaste anledningen till tvisten var, att på grund af tekniska förbättringar en reducering företagits i ackordsprisen för s. k. handschaktning från 1:50 kr. till 0:95 kr. per kbm. För återgång till arbetet fordrade arbetarne en garanterad timlön af 50 öre vid ackordsarbete för samtliga yrkesgrupper, sjukdoms- och olycksfallsersättning å 2—2:50 kr. per dag samt ett hyresbidrag å 10 kr. i månaden för gift arbetare och 5 kr. för ogift. Arbetsgifvaren å sin sida erbjöd en förhöjning af timlönen från 32 till 35 öre vid arbete, som ej utfördes på ackord, samt vissa jämkningar i ackordsprisen, där dessa ställde sig som ogynnsammast. I sjukhjälp utlofvades 1 kr. per dag, hvarjämte arbetarne genom arbetsgifvarens försorg skulle erhålla bostäder mot ett afdrag på lönen af 3 kr. i månaden.

De strejkande sökte genom en underhandlingskommitté genomdrifva sina fordringar men utan resultat, liksom äfven förlikningsmannens anbud om medling, som antogs af arbetarne, blef af arbetsledningen afvisadt.

Den 16 november återupptogs arbetet på de af arbetsgifvaren erbjudna villkoren, sedan cirka 150 arbetare — »de oroliga elementen» — blifvit afskedade.

